Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters en het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Art. 2. In artikel 2, eerste lid, van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, gewijzigd bij de decreten van 19 juni 2015, 19 januari 2018 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 1°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"1°/1 Algemene Verordening Gegevensbescherming: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG;";

2° er worden een punt 19° en een punt 20° toegevoegd, die luiden als volgt:

"19° de beginselen van voorzorg, preventie en zorgvuldigheid, hierna voorzorgsbeginsel genoemd: de plicht om bestuurlijke maatregelen te nemen als er in het kader van kinderopvang, los van de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen, vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;

b) een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden;

20° beleidsvoerend vermogen: de mate waarin de organisator in staat is om een zelfstandig beleid te voeren, rekening houdend met de beschikbare beleidsruimte, met de eigen doelstellingen en met de lokale context, en de mate waarin de activiteiten van de verantwoordelijke en van de medewerkers op elkaar zijn afgestemd in functie van het bijdragen aan de ontplooiing van het kind.".

Art. 3. In artikel 3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zin "De Vlaamse Gemeenschap beoogt tegen 2016 een aanbod voor minstens de helft van de kinderen jonger dan drie jaar, en vanaf 2020 voor alle gezinnen met een behoefte aan kinderopvang, binnen een afgesproken budgettair kader." opgeheven;

2° tussen het derde en het vierde lid worden twee leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Gemeenschap ontwikkelt een financieringskader met het oog op een duurzame uitbouw van de kinderopvang, zowel kwalitatief als kwantitatief.

De uitbouw van bovenstaande aspecten binnen de kinderopvang gebeurt binnen een afgesproken budgettair kader.".

Art. 4. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

"Een organisator moet over een vergunning van het agentschap beschikken om kinderopvang te kunnen organiseren.";

2° aan het derde lid wordt de zin "Het passend onderzoek heeft minstens betrekking op de aanwezigheid van het beleidsvoerend vermogen, vermeld in artikel 6, §1." toegevoegd;

3° aan het zesde lid wordt de zin "De Vlaamse Regering kan bij de nadere voorwaarden tot vergunning of subsidie onderscheid maken naargelang het aantal vergunde kinderopvangplaatsen" toegevoegd.

Art. 5. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "De vergunning voor groepsopvang en de vergunning voor gezinsopvang bevatten" vervangen door de woorden "De vergunning bevat";

2° het tweede lid wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016, 7 juli 2017 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1, wordt vervangen door wat volgt:

"§1. De organisator heeft de integriteit en het beleidsvoerend vermogen om op een rechtmatige manier, rekening houdend met de geldende normen en waarden, kwaliteitsvolle en duurzame kinderopvang te organiseren.

De naleving van de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, blijkt uit de manier waarop de volgende aspecten in de vergunde werking aanwezig zijn:

1° duidelijk leiderschap, met een gestructureerde werkomgeving, waar de bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk worden toebedeeld en waarbij de organisator ervoor zorgt dat alle medewerkers minstens de geïntegreerde aanpak, vermeld in punt 2°, kennen en toepassen;

2° een geïntegreerde aanpak van al de volgende thema's:

a) infrastructuur, minstens de ruimte, bestemd voor kinderopvang, de uitrusting en de inrichting ervan;

b) veiligheid en gezondheid, met inbegrip van specifieke brandveiligheidsvoorschriften voor kinderopvanglocaties, met behoud van de toepassing van de federale basisnormen voor de brandveiligheid van gebouwen;

c) omgang met de kinderen en de gezinnen, waaronder minstens:
   1) respect voor integriteit en niet-discriminatie;
   2) pedagogisch beleid met het oog op het stimuleren van de ontwikkeling van elk kind op lichamelijk, cognitief, sociaal, emotioneel, communicatief, creatief en moreel vlak, en met het oog op het waarborgen van het welbevinden en de betrokkenheid van elk kind;
   3) betrokkenheid en participatie van de gezinnen;
   4) huishoudelijk reglement en schriftelijke overeenkomst;
   5) inlichtingenfiche en aanwezigheidsregister;

d) personen werkzaam in de kinderopvanglocatie, minstens met betrekking tot:
   1) de verantwoordelijke, zoals zijn kwalificatie en zijn actieve kennis van de Nederlandse taal;
   2) de kinderbegeleider, zoals zijn kwalificatie, het aantal kinderbegeleiders in verhouding tot het aantal tegelijk aanwezige kinderen en voor minstens één van de kinderbegeleiders de actieve kennis van de Nederlandse taal;
   3) andere personen met regelmatig direct contact;

e) organisatorisch management van de kinderopvanglocatie, minstens het medewerkersbeleid, de algemene en financiele werking, de leefgroepindeling en de klachtenbehandeling;

f) samenwerking met het agentschap, het Lokaal loket kinderopvang en het lokaal bestuur;

3° een reflectieve, proactieve en reactieve houding met het oog op een voortdurende verbetering van de eigen werking, rekening houdend met de feedback en input van gezinnen, medewerkers en relevante expertise van externe organisaties;

4° een innovatieve houding, waarbij er oog is voor vernieuwing, rekening houdend met ontwikkelingen in de omgeving, de samenleving en de regelgeving;

5° doeltreffende communicatie en transparantie, waarbij erop gelet wordt dat de nodige en correcte informatie tijdig en duidelijk bij de juiste mensen terechtkomt, waaronder de personen die werken in de kinderopvanglocatie en de gezinnen van de opgevangen kinderen;

6° samenwerking en transparante communicatie met het agentschap, het lokaal bestuur, het Lokaal loket kinderopvang en andere lokale partners.

De organisator zorgt voor ondersteuning voor zichzelf en voor zijn medewerkers voor alle voorwaarden als vermeld in het eerste en tweede lid.

De organisator kan de naleving van alle voorwaarden als vermeld in het eerste, tweede en derde lid, aantonen op basis van onder meer documentatie.";

2° paragraaf 2 en paragraaf 3 worden opgeheven;

3° paragraaf 4 wordt vervangen door wat volgt:

"§4. De organisator controleert bij de aanstelling van elke nieuwe verantwoordelijke en kinderbegeleider en voor elke andere meerderjarige persoon die in de kinderopvanglocatie regelmatig direct contact heeft met de opgevangen kinderen, het goed en zedelijk gedrag van de betrokkene dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt.

Als de organisator een rechtspersoon is, beschikt de organisator over een uittreksel uit het centraal strafregister op naam van de rechtspersoon. De organisator controleert van de zaakvoerders en bestuurders het goed en zedelijk gedrag, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt.

Artikel 3, tweede tot en met vijfde lid, artikel 4, eerste lid, 1°, en artikel 5, §1 tot en met §3, eerste, derde en vierde lid, van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers, zijn van toepassing bij de controle, vermeld in het eerste en tweede lid.

De organisator zorgt er via een schriftelijk document voor dat elke persoon als vermeld in het eerste en tweede lid, die het voorwerp uitmaakt van een strafonderzoek of een veroordeling oploopt met betrekking tot feiten ten aanzien van minderjarigen die een impact hebben op het goed gedrag en zeden van de betrokken persoon en met name zijn onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen, dat verplicht meldt aan de organisator.

De organisator vraagt een nieuw uittreksel uit het strafregister op na elke periode van drie jaar.".

Art. 7. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, worden de woorden "De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang" vervangen door de woorden "De organisator met een vergunning".

Art. 8. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012, 15 juli 2016, 23 maart 2018 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, worden de woorden "De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang" vervangen door de woorden "De organisator met een vergunning";

2° in paragraaf 1, eerste lid, worden tussen de woorden "voor de realisatie van kinderopvang" en de woorden "waarvoor de gezinnen betalen" de woorden "en van opvang van schoolgaande kinderen binnen de vergunde opvang" ingevoegd;

3° in paragraaf 3, 1°, worden tussen de woorden "voor de prijs van de kinderopvang" en de woorden "voor de gezinnen" de woorden "of van de opvang van schoolgaande kinderen" ingevoegd.

4° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste lid en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"In dit artikel wordt verstaan onder opvang van schoolgaande kinderen: opvang van kinderen die naar de basisschool gaan en die gebruik maken van kinderopvang in een opvanglocatie die een vergunning heeft voor opvang van baby's en peuters die hoofdzakelijk baby's en peuters opvangt.".

Art. 9. In artikel 9, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, worden de woorden "De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of een vergunning voor groepsopvang" vervangen door de woorden "De organisator met een vergunning".

Art. 10. In artikel 10 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, worden de woorden "De organisator met een vergunning voor gezinsopvang of met een vergunning voor groepsopvang" vervangen door de woorden "De organisator met een vergunning".

Art. 11. In artikel 11 van hetzelfde decreet worden punt 1° en punt 2° vervangen door wat volgt:

"1° de organisator van het lokaal loket kinderopvang, vermeld in artikel 13;

2° de organisaties aangesteld voor de ondersteuning van organisatoren, bij de realisatie van de voorwaarden, vermeld in artikel 6, §1.".

Art. 12. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"Het lokaal bestuur organiseert het lokaal loket kinderopvang. Indien een lokaal bestuur deze opdracht niet opneemt, kan een andere actor de organisatie opnemen. In de steden en gemeenten waar een Huis van het Kind aanwezig is, kan het lokaal bestuur het lokaal loket kinderopvang organiseren in samenwerking met het Huis van het Kind. Indien een andere actor, dan het lokaal bestuur, het lokaal loket kinderopvang organiseert, dan dient deze lid te zijn van het samenwerkingsverband Huis van het Kind en het lokaal loket kinderopvang in die context te organiseren.";

2° Het vierde lid wordt vervangen door wat volgt:

"De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels waaronder de scheiding van de rol van de organisator van kinderopvang en de rol van organisator van het lokaal loket kinderopvang waarbij de neutraliteit van de dienstverlening van het lokaal loket kinderopvang moet gegarandeerd worden.".

Art. 13. In artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 januari 2018 en 21 mei 2021, wordt het derde lid opgeheven.

Art. 14. In hoofdstuk 6, afdeling 1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 januari 2018 en 21 mei 2021, wordt een onderafdeling 1/1, dat bestaat uit artikel 15/1. ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Onderafdeling 1/1. Het voorzorgsbeginsel

Art. 15/1. Het agentschap oefent toezicht uit op basis van alle informatie die beschikbaar is. Daarbij hanteert het agentschap het voorzorgsbeginsel. Het agentschap kan een beroep doen op organisaties of deskundigen om het agentschap te adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels wat betreft de toepassing van het voorzorgsbeginsel, die minstens de elementen van de risicoinschatting bevat op basis waarvan het agentschap kan overgaan tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel en de communicatieprocedure ten aanzien van de organisator.".

Art. 15. In artikel 18 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 15 juli 2016, 19 januari 2018, 1 maart 2019 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zin "Er kan ook tot aanmaning beslist worden vanuit het voorzorgsbeginsel." toegevoegd;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

"De aanmaning kan achterwege blijven en het agentschap kan onmiddellijk overgaan tot het nemen van een bestuurlijke maatregel als vermeld in afdeling 3:
1° bij dringende noodzakelijkheid;
2° als een herstel van de inbreuk niet meer mogelijk is;
3° bij de niet-naleving van een beveiligende maatregel als vermeld in artikel 19;
4° bij de stopzetting van de subsidie in geval van gelijktijdige opheffing of wijziging van de vergunning.".

Art. 16. Artikel 19 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 19. Het agentschap kan de vergunning wijzigen, schorsen, opheffen of kan beveiligende maatregelen nemen als het agentschap vaststelt:
1° dat er een inbreuk is op de bepalingen, vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan;
2° dat een maatregel moet worden genomen vanuit het voorzorgsbeginsel;
3° dat het door of krachtens dit decreet geregelde toezicht verhinderd wordt.

De schorsing van de vergunning heeft van rechtswege de opschorting van de uitoefening van de kinderopvang tot gevolg vanaf de dag die vermeld is in de schorsingsbeslissing tot het moment dat het agentschap vaststelt dat de organisator opnieuw voldoet aan de vergunningsvoorwaarden en uiterlijk tot de datum die vermeld is in de schorsingsbeslissing. Als op de einddatum van de schorsing de aanleiding van de maatregel niet is weggewerkt, kan het agentschap de schorsing verlengen of een andere bestuurlijke maatregel opleggen.

De opheffing van de vergunning heeft van rechtswege de sluiting van de kinderopvanglocatie tot gevolg.

De beveiligende maatregelen zijn tijdelijke maatregelen waarbij de uitoefening van de kinderopvang niet volledig wordt opgeschort, tenzij het agentschap gelijktijdig met de beveiligende maatregel een schorsing oplegt. Als op de einddatum van de beveiligende maatregel de aanleiding van de beveiligende maatregel niet is weggewerkt, kan het agentschap de beveiligende maatregel verlengen of een andere bestuurlijke maatregel opleggen.

Het agentschap kan een of meer beveiligende maatregelen nemen die kunnen bestaan uit:
1° de wijziging van de vergunning al dan niet gekoppeld aan het verbod om bepaalde ruimtes in de kinderopvanglocatie in gebruik te nemen;
2° de beperking van de openingsdagen en -uren;
3° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator of van een persoon die werkzaam is in de kinderopvanglocatie, door een organisatie of deskundige, vermeld in artikel 15;
4° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de competenties van de organisator met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, door een organisatie als vermeld in artikel 11;
5° het opleggen van een verbod voor een organisator om een vergunning aan te vragen als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op de

ongeschiktheid om als organisator van een kinderopvanglocatie op te treden;

6° het opleggen van een verbod voor een persoon om als verantwoordelijke van een kinderopvanglocatie tewerkgesteld te worden als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op de ongeschiktheid om dergelijke functie op te nemen;

7° het opleggen van een verbod om activiteiten op te nemen met de opgevangen kinderen ten aanzien van een of meer personen die werkzaam zijn in de kinderopvanglocatie;

8° het opleggen van een specifieke ondersteuning, al dan niet op de werkvloer, of van een specifieke opleiding;

9° het opleggen van een verbod om nieuwe contracten af te sluiten met gezinnen;

10° het verzoek aan de rechter om een voorlopige bewindvoerder aan te stellen.

In de beslissing, vermeld in het eerste lid, wordt transparant omschreven wat de bestuurlijke maatregel inhoudt, de motivering voor de keuze van de opgelegde bestuurlijke maatregel en welke voorwaarden in voorkomend geval vervuld moeten zijn en binnen welke termijn ze vervuld moeten zijn.

Het agentschap kan in voorkomend geval de kosten voor bepaalde beveiligende maatregelen geheel of ten dele aanrekenen aan de organisator.

Het agentschap kan in geval van een schorsing van een vergunning naar aanleiding van een specifieke gebeurtenis waaruit blijkt dat de gebeurtenis te wijten is aan een oorzaak die volledig buiten de organisator of zijn medewerkers ligt, een eenmalig forfaitair bedrag betalen voor geleden inkomensverlies.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels, die minstens de mogelijkheid bevatten om bezwaar in te dienen tegen de bestuurlijke maatregelen, vermeld in het eerste lid, die de parameters bevatten voor het vastleggen van de kosten voor bepaalde beveiligende maatregelen en voor het vastleggen van het eenmalig forfaitair bedrag, vermeld in het zevende en achtste lid.

De Vlaamse regering bepaalt de maximale duurtijd van de eerste schorsingsbeslissing en van de beveiligende maatregelen.".

Art. 17. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 mei 2021, wordt een hoofdstuk 6/1, dat bestaat uit artikel 23/1, ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk 6/1. Comité van toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang

Art. 23/1. Er wordt een Comité van toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang opgericht, hierna het Comité genoemd, met de volgende opdrachten:

1° het handhavingsbeleid en de operationele handhaving, met inbegrip van de toepassing van het voorzorgsbeginsel, vermeld in artikel 15/1, evalueren;

2° op eigen initiatief, vanuit de evaluatie, vermeld in 1°, advies formuleren aan het agentschap;

3° op verzoek van de bevoegde minister of de leidend ambtenaar van het agentschap een advies formuleren over het handhavingsbeleid of bepaalde aspecten ervan.

Om de opdrachten, vermeld in het eerste lid, te kunnen realiseren, heeft het Comité toegang tot alle relevante informatie met inbegrip van de handhavingsdossiers die het agentschap bezorgt aan het Comité.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels, minstens met betrekking tot de samenstelling, de benoeming van de leden en de duur van hun mandaat, de werking en de rapportering en de vertrouwelijkheid van de informatie.

De Vlaamse Regering stelt de vergoeding voor de leden van het Comité vast.".

Art. 18. In artikel 24 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 juli 2017, 8 juni 2018 en 21 mei 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 2°, b), worden de woorden "en de opleidingsgegevens" vervangen door de zinssnede ", de opleidingsgegevens en de tewerkstellingsgegevens";

2° aan het eerste lid wordt de zin "Het agentschap bezorgt de gegevens die noodzakelijk zijn voor hun opdrachten, aan de organisaties en deskundigen, vermeld in artikel 15/1 of artikel 11, 2°, en aan de gerechtelijke instanties met het oog op meldingen door het agentschap of in het kader van lopende strafonderzoeken." toegevoegd;

3° er worden tussen het vierde en vijfde lid, negen leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"Het Comité van toezicht op Handhaving in de Kinderopvang verwerkt de volgende persoonsgegevens, als de verwerking noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van zijn decretale opdrachten inzake het toezicht op het handhavingsbeleid van het agentschap:
1° de identificatiegegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, b) en 2°, b);
2° de opleidingsgegevens en de tewerkstellingsgegevens, vermeld in het eerste lid, 2°, b);
3° de gegevens over de gezondheid, vermeld in het eerste lid, 1°, a) en 2°, a);
4° de gegevens over het uittreksel uit het strafregister, vermeld in het eerste lid, 2°, a);
5° de gegevens over de crisissituaties in de kinderopvanglocatie en over de behandeling van de klachten, vermeld in het eerste lid, 2°, c) en d);
6° de gegevens van elke meerderjarige persoon die in de kinderopvanglocatie direct contact heeft met de opgevangen kinderen, vermeld in het eerste lid, 3°;
7° de documenten over het toezicht en de handhaving op de vergunningsvoorwaarden van de organisatoren.

De personen van wie de persoonsgegevens door het Comité van toezicht op Handhaving in de Kinderopvang kunnen worden verwerkt, zijn de vergunde

organisatoren kinderopvang, de personen die werkzaam zijn in de kinderopvanglocatie of de zaakvoerders en bestuurders die betrokken zijn bij de kinderopvanglocatie en de personen die betrokken zijn bij een melding of klacht over de kinderopvanglocatie in kwestie.

De verwerking is noodzakelijk gelet op artikel 6.1, e), artikel 9, tweede lid, g), en artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming. Het agentschap is verwerkingsverantwoordelijke. De gegevens worden bewaard tot één jaar nadat het Comité van toezicht op Handhaving het onderzoek heeft afgerond of het advies heeft uitgebracht aan de leidend ambtenaar of de minister.

De organisaties of deskundigen die aangesteld zijn door de Vlaamse Regering of het agentschap ter uitvoering van artikel 15/1, verwerken de volgende persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van hun opdrachten, vermeld in dit decreet:

1° de identificatiegegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, b) en 2°, b);
2° de opleidingsgegevens en de tewerkstellingsgegevens, vermeld in het eerste lid, 2°, b);
3° de gegevens over de gezondheid, vermeld in het eerste lid, 1° a) en 2°, a);
4° de gegevens over het uittreksel uit het strafregister, vermeld in het eerste lid, 2°, a);
5° de gegevens over de crisissituaties in de kinderopvanglocatie en over de behandeling van de klachten, vermeld in het eerste lid, 2°, c) en d);
6° de gegevens van elke meerderjarige persoon die in de kinderopvanglocatie direct contact heeft met de opgevangen kinderen, vermeld in het eerste lid, 3°;
7° de documenten over het toezicht en de handhaving op de vergunningsvoorwaarden van de organisatoren.

De verwerking is noodzakelijk gelet op artikel 6.1, e), artikel 9, tweede lid, g), en artikel 10 van de algemene verordening gegevensbescherming. De organisatie of deskundige is verwerkingsverantwoordelijke. De gegevens worden bewaard tot tien jaar nadat de organisatie of deskundige het onderzoek heeft afgerond en het advies heeft uitgebracht aan het agentschap.

De personen van wie de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt door de organisaties of deskundigen die aangesteld zijn door de Vlaamse Regering ter uitvoering van artikel 15/1, zijn de organisatoren kinderopvang, de personen die werkzaam zijn in hun kinderopvanglocaties of de zaakvoerders en bestuurders die betrokken zijn bij de kinderopvanglocatie en de minderjarigen of personen die betrokken zijn bij een melding of klacht over de kinderopvanglocatie in kwestie.

De organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°, verwerken de volgende persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van hun opdrachten:

1° de identificatiegegevens, vermeld in het eerste lid, 1°, b) en 2°, b);
2° de opleidingsgegevens en de tewerkstellingsgegevens, vermeld in het eerste lid, 2°, b);
3° de gegevens over de crisissituaties in de kinderopvanglocatie en over de behandeling van de klachten, vermeld in het eerste lid, 2°, c) en d);

4° de documenten over het toezicht en de handhaving op de vergunningsvoorwaarden van de organisatoren, die noodzakelijk zijn voor de opdracht van de organisatie.

De verwerking is noodzakelijk gelet op artikel 6.1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming. De organisatie die een subsidie ontvangt voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°, is verwerkingsverantwoordelijke. De gegevens worden bewaard tot tien jaar nadat de organisatie de ondersteuning aan de organisator heeft afgerond.

De personen van wie de persoonsgegevens door de organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°, kunnen verwerkt worden, zijn de vergunde organisatoren kinderopvang en de personen die werkzaam zijn in hun kinderopvanglocaties.";

4° er worden een vijftiende en zestiende lid toegevoegd, die luiden als volgt:

"Voor het uittreksel uit het strafregister geldt, in afwijking van het veertiende lid en in afwijking van artikel 5 van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers, dat de bewaartermijn drie jaar is, waarbij die termijn begint te lopen vanaf de aanstelling van de betrokkene. Bij de ontvangst door de organisator van een nieuw uittreksel uit het strafregister wordt het voorgaande uittreksel vernietigd. De organisator neemt de gepaste maatregelen voor de beveiligde bewaring van de uittreksels.

Elke verwerkingsverantwoordelijke neemt in overeenstemming met artikel 12 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming passende maatregelen opdat de betrokkene de in de artikel 13 en 14 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming bedoelde informatie en de in de artikel 15 tot en met 22 en artikel 34 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke taal ontvangt. De informatie wordt schriftelijk of met andere middelen, met inbegrip van, elektronische middelen, verstrekt. Indien de betrokkene daarom verzoekt, kan de informatie mondeling worden meegedeeld, op voorwaarde dat de identiteit van de betrokkene met andere middelen bewezen is.".

Art. 19. In hoofdstuk 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 7 juli 2017, 8 juni 2018 en 21 mei 2021, wordt een artikel 24/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 24/1. §1. In het kader van de actieve openbaarheid van bestuur publiceert de toezichthouder inspectierapporten van de vergunde kinderopvanglocaties op zijn website. In het inspectierapport worden de naam en het adres van de kinderopvanglocatie en de naam, het ondernemingsnummer, het vestigingsadres en in voorkomend geval, de rechtsvorm van de organisator vermeld. Daarbij kan ook informatie van persoonlijke aard worden gepubliceerd, voor zover deze informatie niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het privéleven van de betrokkenen.

§2. In het kader van de actieve openbaarheid van bestuur publiceert het agentschap de volgende informatie over een vergunde kinderopvanglocatie op zijn website:

1° de naam en het adres van de organisator;
2° de rechtsvorm van de organisator, als het om een rechtspersoon gaat;
3° het ondernemingsnummer van de organisator;
4° de vergunde capaciteit, in voorkomend geval per kinderopvanglocatie;
5° in voorkomend geval, de naam en het adres van de kinderopvanglocatie(s);
6° in voorkomend geval, dat het agentschap een aanmaning of een bestuurlijke maatregel heeft getroffen, zolang die van kracht is, met daarbij een status van de reactie van de organisator;
7° in voorkomend geval, de vastgestelde inbreuken op de regelgeving en de meldingen die aanleiding hebben gegeven tot de aanmaning of bestuurlijke maatregel.

Met betrekking tot de informatie, vermeld in het eerste lid, 6° en 7°, bepaalt de Vlaamse Regering bij welke bestuurlijke maatregelen en inbreuken en onder welke modaliteiten aan de organisator de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op de bekendmaking.

Met betrekking tot de informatie, vermeld in het eerste lid, 7°, kan ook informatie van persoonlijke aard worden gepubliceerd, voor zover deze informatie niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het privéleven van de betrokkenen.

Als de vergunning van een kinderopvanglocatie wordt opgeheven, vermeldt het agentschap dat gedurende een periode van zes maanden op zijn website.

§3. Ter uitvoering van zijn opdrachten, vermeld in artikel 13, verwerkt en publiceert het lokaal loket kinderopvang de volgende informatie over de vergunde kinderopvanglocaties op zijn website:

1° de naam en het adres van de organisator;
2° de rechtsvorm van de organisator, als het om een rechtspersoon gaat;
3° het ondernemingsnummer van de organisator;
4° de vergunde capaciteit;
5° de naam en het adres van de kinderopvanglocatie.

In dit artikel wordt verstaan onder informatie van persoonlijke aard: informatie van persoonlijke aard als vermeld in artikel II.40, §3, derde lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.".

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten

Art. 20. In artikel 11, tweede lid, van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten wordt punt 4° vervangen door wat volgt:

"4° de organisator controleert bij de aanstelling van elke persoon die werkzaam is in de kinderopvanglocatie het goed en zedelijk gedrag van de betrokkene, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt. Artikel 3, tweede tot en met vijfde lid, artikel 4, eerste lid en artikel 5 van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe personen werkzaam in de kinderopvanglocatie is daarbij van toepassing. Daarenboven beschikt de organisator over een uittreksel uit het centraal strafregister op naam van de rechtspersoon.".

Art. 21. Dit decreet treedt in werking op de tiende dag na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 4, 1° en 3°, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 15 en 16, die in werking treden op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2026.

Artikel 2, 4, 2° en 6 hebben uitwerking met ingang van 1 januari 2024.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

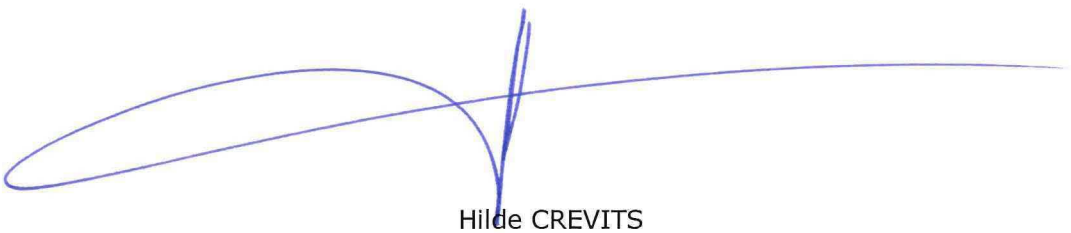

Hilde CREVITS

VOORONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 20 APRIL 2012 HOUDENDE DE ORGANISATIE VAN KINDEROPVANG VAN BABY'S EN PEUTERS EN HET DECREET VAN 3 MEI 2019 HOUDENDE DE ORGANISATIE VAN BUITENSCHOOLSE OPVANG EN DE AFSTEMMING TUSSEN BUITENSCHOOLSE ACTIVITEITEN

Samenvatting:
De voorliggende voorstellen bevatten de uitvoering van de aanbevelingen opgenomen in het verslag van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) naar de veiligheid in de kinderopvang (document 1176 (2021-2022) _ Nr.14) .
In het decreet worden de volgende elementen opgenomen:

- De decretale verankering van het engagement om een financieringskader te ontwikkelen met het oog op een duurzame uitbouw van de kinderopang met onder meer aandacht voor een adequate verhouding van het aantal kinderen ten opzichte van het aantal personeelsleden;
- De decretale verankering van het voorzorgsbeginsel;
- De invoering van een grotere differentiatie in handhavingsmaatregelen;
- Een wijziging van de opvolging van het uittreksel strafregister van iedereen die werkzaam is in de kinderopvang;
- De principiele verankering van het beleidsvoerend vermogen als startvoorwaarde;
- De oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang (CHK).

Naast deze wijzigingen bevat het voorontwerp van decreet eveneens:

- De aanpassing van de decretale bepaling in verband met de vergunningsplicht. De vergunningsplicht blijft behouden, maar er wordt geen onderscheid meer gemaakt op decretaal niveau tussen de terminologie gezinsopvang en groepsopvang;
- Een structurele rechtsbasis voor de subsidiering van organisaties die de organisatoren ondersteunen;
- Het opnemen van een rechtsgrond om subsidies te verlenen aan organisatoren kinderopvang die tevens buitenschoolse opvang realiseren;
- Een aanpassing wat betreft de Lokale Loketten Kinderopvang;
- Een aanvulling van de bepalingen met het oog op de gegevensverwerking;
- Een rechtsbasis voor het agentschap Opgroeien regie, Zorginspectie en de Lokale Loketten Kinderopvang om over bepaalde persoonsgegevens actief te kunnen communiceren in het kader van de vergunning, het toezicht en de handhaving.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit voorontwerp van decreet vloeit voort uit de aanbevelingen opgenomen in het verslag namens de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) naar de veiligheid in de kinderopvang (1176 (2021-2022) – Nr.14) ingediend op 14 juli 2022.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De voorliggende voorstellen bevatten de uitvoering van de aanbevelingen opgenomen in het verslag van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) naar de veiligheid in de kinderopvang na het onderzoek over de wantoestanden in de kinderopvang (document 1176 (2021-2022) _ Nr.14) .
De oprichting van de vermelde Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) werd voorafgegaan door vragen om uitleg naar aanleiding van vragen tot verstrenging van de handhaving in de kinderopvang en verschillende besprekingen in de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.
Tijdens de plenaire vergadering van woensdag 16 maart 2022 werd de beslissing genomen om een onderzoekscommissie op te richten, in overeenstemming met artikel 97,1 van het Reglement van het Vlaamse Parlement.

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) heeft in de periode van april tot juni 2022 verschillende personen als vertegenwoordiger van verschillende instanties gehoord als getuige.

Voorliggend voorontwerp van decreet bevat een aantal bepalingen die noodzakelijk zijn om de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) uit te voeren, hetzij in het decreet zelf, hetzij als rechtsgrond voor verdere uitvoering door de Vlaamse Regering.

Omwille van de duidelijkheid ten aanzien van de opvolging van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) wordt telkens letterlijk melding gemaakt van de aanbeveling en toegelicht op welke wijze deze aanbeveling via aangepaste regelgeving zal uitgevoerd worden.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

In volgorde van de aanbevelingen in het rapport van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) worden de volgende noodzakelijke decretale aanpassingen opgenomen in het voorontwerp.

1. **<u>Decretale verankering van het voorzorgsbeginsel:</u>**

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) stelde vast dat het handhavingsbeleid van het agentschap te veel ingevuld werd "vanuit een strikt juridische logica waarbij er pas werd uitgegaan tot schorsing of sluiting indien er een duidelijk bewijs was, een duidelijke schuld, en de beroepsmogelijkheden waren uitgeput ..Ook in dossiers waar geen expliciete handhaving werd voorgesteld door Zorginspectie maar waar er wel verontrusting was, werd er onvoldoende vanuit het voorzorgprincipe gehandeld."[1].

Artikel 19 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters bepaalt dat het agentschap de vergunning kan wijzigen, schorsen of opheffen als de organisator: "de bepalingen, vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan, niet naleeft.".

Artikel 5 van het Handhavingsbesluit Baby's en peuters van 11 december 2015 maakt het voor het agentschap mogelijk om de vergunning te schorsen, uit voorzorg, als er ernstige indicaties zijn dat er een inbreuk is op de vergunningsvoorwaarden en dat daardoor de veiligheid en gezondheid van de kinderen in het gedrang komt. Als op basis van deze ernstige indicaties niet

[1] Verslag Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 1176 (2021-2022) – Nr 14 pagina 11

aangetoond of vastgesteld kan worden dat er een effectieve inbreuk is op één van de vergunningsvoorwaarden, kan het agentschap evenwel niet overgaan tot een opheffing van de vergunning.

Het beschikken over een vergunning is een noodzakelijke voorwaarde om kinderopvang te kunnen organiseren. De beslissing tot schorsen of opheffen van een vergunning moet kunnen genomen worden in een duidelijk juridisch kader. Op dit ogenblik is het preventief optreden, zoals hiervoor geschetst, dus beperkt tot het schorsen van de vergunning bij ernstige indicaties van een inbreuk op de vergunningsvoorwaarden.

Het is echter ook mogelijk dat:

1. Er nooit een vaststelling kan gedaan worden van inbreuken op de vergunningsvoorwaarden na een schorsing op basis van ernstige indicaties;
2. De kinderopvangactiviteit meerdere risico's inhoudt die niet meteen kunnen gelinkt worden aan een vastgestelde inbreuk op een vergunningsvoorwaarde.

Dit betekent dat in de kinderopvang risico's kunnen bestaan die een effect hebben op de kwaliteit van de kinderopvang en dus op de veiligheid en integriteit van de kinderen.

De aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) stellen dan ook voor om het voorzorgsbeginsel juridisch te verankeren en vervolgens te communiceren naar de organisatoren toe.

"5/1. Het voorzorgsprincipe moet altijd primeren, zodat de veiligheid van kinderen in de kinderopvang maximaal wordt gegarandeerd.

5/2. Om het agentschap Opgroeien meer houvast te geven tegen mogelijke juridische procedures expliciteren we dat ook een negatieve risicoanalyse aanleiding geeft tot opvolging of een handhavingsmaatregel.

5/3. De toepassing van het voorzorgprincipe, en de implicaties daarvan, moeten duidelijk gecommuniceerd worden vanuit Kind en Gezin naar de organisatoren en andere belanghebbenden toe.". [2]

Om voldoende rechtszekerheid te bieden aan de organisatoren en aan de ouders die hun kindje aan een organisator toevertrouwen, wordt decretaal vastgelegd wat onder " voorzorgsbeginsel" wordt verstaan en welke gevolgen er kunnen gekoppeld zijn aan de toepassing van het voorzorgsbeginsel.

Het agentschap zal verplicht zijn om als toezichthoudende overheid het "voorzorgsbeginsel" toe te passen. Daaronder wordt verstaan:
"De plicht tot het nemen van bestuurlijke maatregelen als er in het kader van kinderopvang, los van de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen, vermeld in dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan:

a) een risico is op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;
b) een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen werd geschonden.".

Deze verplichting impliceert dat het agentschap een discretionaire beslissingsruimte heeft in individuele dossiers om een actie te ondernemen, zoals het nemen van een bestuurlijke maatregel met betrekking tot de vergunning. Het

[2] Verslag Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 1176 (2021-2022) – Nr 14 pagina 11

grote onevenwicht in kwetsbaarheid tussen de volwassenen die de kinderopvang organiseren/realiseren en de doelgroep zeer jonge opgevangen kinderen wettigt deze beslissingsruimte vanuit de overheid. Het voorzorgsbeginsel corrigeert dit onevenwicht in het belang van het kind. Vanuit het beginsel van behoorlijk bestuur is het verder ook noodzakelijk om elke individuele beslissing die vanuit dit beginsel genomen wordt zeer goed te motiveren.

Het voorzorgsbeginsel vereist dat de overheid een weloverwogen beslissing neemt door alles zorgvuldig af te wegen. Daarbij houdt zij rekening met zowel het risico dat dreigt als met de negatieve gevolgen van een poging dat risico te bedwingen. Dit om zo op een transparante wijze en, inde mate van het mogelijke na participatie van de betrokkene, tot een beslissing te komen.

De situaties die we willen opnemen in de handhavingsketen zijn situaties waarin zich verschillende casussen kunnen aandienen:

1. Er is onzekerheid of er schadelijke effecten kunnen voortkomen uit de feiten of vermoedens (=voorzorg);
2. Er is sprake van een reeel en dringend gevaar, maar de schade heeft zich nog niet voorgedaan. Het is nog mogelijk op te treden om schadelijke effecten te voorkomen. (=preventie);
3. Er heeft zich een incident voorgedaan en men wil verdere schade beperken. De overheid moet maatregelen nemen om de schade te beperken of te doen ophouden.(=algemeen zorgvuldigheidsbeginsel).

Aangezien het duidelijk de intentie is om de integriteit en veiligheid van de opgevangen kinderen maximaal te beschermen, is het noodzakelijk de in de rechtsorde beschreven verschillende situaties van overheidsoptreden te benoemen in het decreet en zowel casussen van voorzorg, preventie als algemene zorgvuldigheid op te nemen in het decreet, zodat de overheid de gepaste maatregel kan nemen, zelfs als zich een onzeker risico voordoet.

Deze drie begrippen (voorzorg, preventie en zorgvuldigheid) worden voor het gebruik gedefinieerd als "voorzorgsbeginsel", wat aansluit bij de aanbeveling van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) en als term nu ook een algemene bekendheid heeft gekregen. Gelet op de opgenomen definitie in het decreet bevat de term "voorzorgsbeginsel" dus de drie begrippen die verwijzen naar de situaties waarbij de schade onzeker is, de schade reeel en dreigend is en de situatie waar zich reeds schade heeft voorgedaan, maar verdere schade moet ingeperkt worden.

In het Handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015 zullen de nadere regels bepaald worden.
Het voorzorgsbeginsel start vanuit het toezicht, en loopt door in de bestuurlijke maatregelen zelf. Het agentschap kan met betrekking tot de vergunning niet enkel optreden als vastgesteld wordt dat bepalingen niet nageleefd worden (inbreuken), maar kan dit ook doen als er een risico is dat de fysieke of psychische integriteit van de kinderen kan geschonden worden.

Het arsenaal aan mogelijke maatregelen is daarbij divers en in de meeste gevallen voorafgegaan door een aanmaning, zodat in een concreet dossier telkens de meest passende maatregel genomen kan worden, proportioneel aan de inbreuk of risico op inbreuk of schending van de integriteit. Wanneer een lichtere maatregel wordt opgelegd (vb. beveiligende maatregelen) is het belangrijk om tevens mee te geven wat het gevolg gaat zijn als deze maatregel niet wordt nageleefd, namelijk dat dan direct overgegaan zal worden tot een zwaardere maatregel, zoals schorsing of uiteindelijk opheffing. Op die manier, met deze informatie, kan ook een lichtere maatregel het nodige effect hebben.

Dit voorzorgsbeginsel wordt als volgt geïntegreerd in het bestaande decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters :

1. Toevoegen van een definitie van "voorzorgsbeginsel" in artikel 2, eerste lid, van vermeld decreet;
2. Onder hoofdstuk 6. Handhaving, Afdeling 1. Toezicht, wordt een onderafdeling (onderafdeling 1/1) toegevoegd die betrekking heeft op het toepassen van het voorzorgsbeginsel. Hierin wordt ook de mogelijkheid opgenomen voor het agentschap om zich te laten bijstaan door deskundigen;
3. Aanpassing van artikel 18 van vermeld decreet dat een aanmaning ook mogelijk is als er ernstige indicaties zijn van mogelijke inbreuken, vanuit het voorzorgsbeginsel. Nu is dit enkel mogelijk bij de vaststelling van een inbreuk op de bepalingen van decreet of uitvoeringsbesluit of bij de verhindering van het toezicht;
4. Aanpassing van artikel 19 van vermeld decreet waarbij bestuurlijke maatregelen niet enkel kunnen genomen worden als de bepalingen van het decreet of de uitvoeringsbesluiten niet worden nageleefd, maar ook vanuit het voorzorgsbeginsel.

We wijzen ook op het feit dat ook de organisatoren zelf verplicht zijn zorgvuldig te handelen. Dat uit zich met name in de verplichting om op alle ogenblikken de vergunningsvoorwaarden na te leven en alle aspecten van het beleidsvoerend vermogen na te leven. De organisatoren staan het dichtst bij de kinderopvanglocaties, werven de medewerkers aan, moeten hen ondersteunen en opvolgen en de risico's in de kinderopvang in kaart brengen en remedieren. Zij volgen de draagkracht en competenties op van hun medewerkers en ondersteunen hen in hun opdrachten. Het volstaat niet dat een organisator post factum een medewerker ontslaat indien hij in de voorgaande fase van de tewerkstelling het personeelslid niet heeft (laten) begeleiden en ondersteunen.

Het is in eerste instantie de organisator die de risico's moet in kaart brengen en preventief vermijden dat er zich incidenten kunnen voordoen.

2. <u>Meer differentiatiemogelijkheden in handhaving</u>

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) stelde vast dat "de handhavingsmaatregelen die actueel voorhanden zijn, zeer uniform zijn en weinig afgestemd op de veelheid aan (gevaar)situaties die in een kinderopvanginitiatief kunnen plaatsvinden. Het aantal maatregelen is te beperkt en er is geen diversificatie mogelijk op maat van het kinderopvanginitiatief wat maakt dat problemen niet gericht kunnen worden aangepakt".

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) formuleerde de volgende aanbeveling 10[3]:

"Veranker in de regelgeving een uitgebreider arsenaal aan handhavingsmaatregelen, bovenop degenen die vandaag al bestaan, zodat deze ingezet kunnen worden om op een meer preventieve en proportionele manier op te treden conform het voorzorgsbeginsel. Hierbij kunnen volgende zaken overwogen worden om op te nemen: op non-actief zetten van een medewerker, de organisator onder verhoogd toezicht plaatsen, ondersteuning verplichten met rapportering over vooruitgang, aanpassing vergunning naar een lager aantal kinderopvangplaatsen, het verbod om vanaf een door Kind en Gezin bepaalde datum nieuwe contracten te sluiten gedurende een bepaalde tijd, verplichting om een opleiding te volgen, een verplichting tot begeleiding, enzoverder.".

[3] Verslag Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 1176 (2021-2022) – Nr 14 pagina 15

De huidige mogelijke handhavingsmaatregelen voor kinderopvang bestaan uit het wijzigen, schorsen of opheffen van de vergunning (naast de maatregelen rond de subsidie en geldboete).

In het voorliggende voorontwerp van decreet worden de bestuurlijke maatregelen uitgebreid met beveiligende maatregelen. Deze nieuwe maatregelen zullen vanaf nu, net als voor schorsing of opheffing, ingezet worden zowel indien er vaststellingen van inbreuken zijn als met toepassing van het voorzorgsbeginsel.

Beveiligende maatregelen zijn maatregelen die genomen worden zonder dat de activiteit van kinderopvang wordt stopgezet (in tegenstelling tot schorsing of opheffing). Op die manier kan kinderopvang doorgaan, in het voordeel van de gezinnen, de organisator en de medewerkers, maar worden toch extra maatregelen opgelegd die tijdens de werking opgevolgd kunnen worden.

Beveiligende maatregelen zijn dus maatregelen die verder gaan dan wat met een aanmaning wordt beoogd (het terug voldoen aan de vergunningsvoorwaarden binnen een bepaalde termijn), gezien het ook om voorwaarden gaat die niet direct te herleiden zijn tot de vergunningsvoorwaarden, maar minder ver gaan dan schorsing of opheffing, gezien de kinderopvanglocatie openblijft.

De concrete uitwerking van de procedure die gehanteerd zal worden bij het opleggen van een beveiligende maatregel wordt uitgewerkt in een wijziging van het Handhavingsbesluit Baby's en Peuters van 11 december 2015.

De beveiligende maatregelen geven de organisatoren dus de kans om op korte termijn ervoor te zorgen dat de kinderopvang terug veilig kan georganiseerd worden en de vastgestelde inbreuken of risico's worden weggewerkt. Indien deze maatregelen niet worden nageleefd kan het agentschap een verdere stap in de handhaving zetten en overgaan tot een schorsing, opheffing of het opleggen van een geldboete.
Uiteraard zullen de organisatoren de kans krijgen gehoord te worden bij het nemen van de volgende stap in de handhaving en dit naar aanleiding van het hoorrecht bij het voornemen van de verdere bestuurlijke maatregel.

Ook ten aanzien van de beveiligende maatregelen zal de organisator de kans krijgen om gehoord te worden of zijn verweer op een nuttige manier kenbaar te maken, behalve indien deze maatregel genomen moet worden bij dringende noodzakelijkheid.

De invoering van deze beveiligende maatregelen zijn eveneens een uitvoering van het advies 01 van 9 september 2022 van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang.

Opgemerkt wordt dat de zesde beveiligende maatregel de mogelijkheid bevat om een tijdelijk verbod op te leggen aan een persoon werkzaam in de kinderopvang om actief te zijn als verantwoordelijke in een kinderopvanglocatie. Deze maatregel wil voorkomen dat een persoon die het voorwerp uitmaakte van een handhavingstraject actief kan zijn als verantwoordelijke in de kinderopvangsector. Een verantwoordelijke heeft in een kinderopvanglocatie een cruciale verantwoordelijkheid om in de kinderopvanglocatie de kwaliteitsvolle werking te realiseren. Indien ten aanzien van deze persoon in het verleden een handhavingsdossier heeft gelopen wat bv. resulteerde in een negatief advies van het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK) of bepaalde vastgestelde inbreuken tegen de vergunningsvoorwaarden of risico's ten aanzien van de fysieke en psychische integriteit van de kinderen, dan kan ten aanzien

van deze persoon een tijdelijk verbod opgelegd worden om de rol als verantwoordelijke op te nemen.

Het is niet aan het agentschap om een beroepsverbod op te leggen, dit is voorbehouden aan de rechter, maar het agentschap kan wel maatregelen opleggen die als effect hebben dat bepaalde personen tijdelijk geen vergunning kunnen aanvragen of tijdelijk niet meer als verantwoordelijke in de kinderopvang kunnen werken of tijdelijk geen activiteiten meer kunnen opnemen of met de opgevangen kinderen in contact mogen komen.

De ingevoerde beveiligende maatregel ten aanzien van verantwoordelijken of organisatoren is een maatregel die genomen wordt op het moment van de handhaving.

3. Opvolging van het uittreksel uit het strafregister van iedereen die werkzaam is in de kinderopvang

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) stelt vast dat personen die feiten tegen de fysieke en psychische integriteit van kinderen hebben gepleegd, momenteel onvoldoende worden gedetecteerd om tewerkstelling in de kinderopvang uit te sluiten.
Aangezien er ook na de aanstelling strafbare feiten kunnen worden gepleegd, biedt een éénmalige voorlegging van een uittreksel uit het strafregister onvoldoende waarborgen.

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) formuleert volgende aanbevelingen[4]:

"*12/1. De organisator moet het uittreksel van strafregister model 596.2 Sv niet enkel bij de opstart maar ook na elke intervalperiode van drie jaar aan Kind en Gezin voorleggen. De organisator dient dit ook van alle medewerkers elke drie jaar op te vragen. Bij gezinsopvang moet de onthaalouder ook van degenen die bij de onthaalouder gedomicilieerd zijn een uittreksel kunnen voorleggen.*

12/2. De verplichting opleggen bij de vergunning dat strafonderzoeken en veroordelingen die relevant zijn in het kader van kinderopvang, en die betrekking hebben op de organisator of medewerkers, door de organisator worden gemeld aan Kind en Gezin. Eveneens de verplichting opleggen aan organisatoren om in de arbeidsovereenkomst met hun medewerkers een meldingsplicht op te nemen in geval van een gerechtelijk onderzoek of veroordeling die relevant is in het kader van kinderopvang.

12/3. Voorzie in een registratiesysteem over klachten tegen individuele medewerkers in de kinderopvang die verband houden met inbreuken op de fysieke en psychische integriteit zodanig dat men een overzicht behoudt van de historiek van medewerkers in de kinderopvang.".

De aanbevelingen 12/1 en 12/2 zijn niet gelijklopend met de bepalingen van het decreet van 3 juni 2022 dat van toepassing is op organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medische –sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering.

---

[4] Verslag Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 1176 (2021-2022) – Nr 14 pagina 15

Wat betreft de aanbeveling 12/2 moet opgemerkt worden dat ondanks het opnemen van deze verplichting ten aanzien van de organisator en de medewerker (zelfstandige of werknemer), er niet gegarandeerd kan worden dat de organisator en/of het agentschap op de hoogte zullen zijn van een eventueel strafonderzoek of veroordeling na de aanstelling. De effectiviteit hiervan is immers afhankelijk van de naleving door de betrokkenen, die mogelijk een tegenstrijdig belang hebben bij deze meldingsplicht. Hier zou dringend werk gemaakt moeten kunnen worden van een centrale databank waar het agentschap en Zorginspectie automatisch toegang zouden moeten toe hebben, in het kader van de handhaving. In het buitenland bestaan er dergelijke toepassingen, onder andere in Nederland.

In afwachting van zo'n centrale databank zullen deze maatregelen aangevuld moeten worden door de meldingen van en communicatie met de parketten aan de organisatoren of administraties in uitvoering van de omzendbrief 8/2014 van het college van procureurs-generaal.

We verwijzen hier ook naar het advies van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang van 9 september 2022 waarin aandacht wordt gevraagd voor een efficiente wijze om strafregisterinformatie te bezorgen aan het agentschap. "Een meer fundamenteel debat over een automatische doorstroming van informatie, niet alleen binnen het agentschap wat betreft dossieropbouw en -samenstelling, maar ook vanuit de parketten en vanuit de FOD Justitie (die verantwoordelijk is voor het Centraal Strafregister) lijkt meer dan aangewezen.".

<u>3.1 Regeling decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers (algemene regeling):</u>

Artikel 3 en 4 leggen de verplichtingen vast voor de organisatoren die vallen onder het toepassingsgebied van dit decreet. Dit decreet is van toepassing op organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering.

Kinderopvang is dus een activiteit die valt onder het toepassingsgebied van dit decreet.

"***Art. 3.*** *De organisaties, vermeld in artikel 2 van dit decreet, controleren <u>bij de aanstelling van elke nieuwe medewerker</u> het goed en zedelijk gedrag van de betrokkene, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt, indien de volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:*

1° de activiteit die de medewerker voor de organisatie zal uitvoeren, valt onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering;

2° de medewerker zal in het kader van de activiteit op structurele basis rechtstreeks contact hebben met minderjarigen;

3° de medewerker is een meerderjarige persoon op het ogenblik van de aanstelling;

4° de medewerker wordt op een van de volgende wijzen aangesteld:

a) door middel van een overeenkomst, rechtstreeks met de betreffende natuurlijke persoon of onrechtstreeks via een rechtspersoon;

b) door middel van een eenzijdige benoeming;

c) conform de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Met het oog op de controle, vermeld in het eerste lid, legt de betrokkene voor de aanstelling een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, dat op het ogenblik van het voorleggen maximaal één maand oud is, voor. Een document dat gelijkwaardig is aan het voormelde uittreksel uit het strafregister en dat is verleend door andere lidstaten van de Europese Unie of door staten die ermee gelijkgesteld zijn op het vlak van de toegang tot het uitoefenen van beroepswerkzaamheden wordt ook in aanmerking genomen.

Bij de controle, vermeld in het eerste lid, van het voorgelegde uittreksel uit het strafregister, vermeld in het tweede lid, wordt rekening gehouden met de volgende elementen:

1° contextuele gegevens;

2° het tijdsverloop sinds een mogelijke veroordeling;

3° het feit of het gaat om een veroordeling wegens feiten gepleegd ten aanzien van een minderjarige;

4° andere elementen dan de elementen, vermeld in punt 1° tot en met 3°, die de organisatie, die de medewerker aanstelt, relevant acht.

De controle, vermeld in het eerste lid, wordt ook uitgevoerd voor elke medewerker die door een wijziging van de activiteit die de medewerker voor de organisatie zou uitvoeren, voldoet aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, terwijl dat voor de wijziging van de activiteit niet het geval was.
De controle, vermeld in het eerste lid, kan uitzonderlijk opnieuw worden uitgevoerd voor een medewerker indien daar een gegronde indicatie voor is. In dat geval verzoekt de organisatie de medewerker op gemotiveerde wijze om een nieuw uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering. Artikel 4, eerste lid, 1°, van dit decreet is in dat geval niet van toepassing.

Art. 4. *In afwijking van artikel 3 van dit decreet voert de aanstellende organisatie geen controle uit en legt de betrokkene geen uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, voor, indien een van de volgende voorwaarden is vervuld:*

1° de betrokkene heeft ten aanzien van de aanstellende organisatie in de loop van het voorbije jaar reeds een dergelijk uittreksel uit het strafregister voorgelegd in het kader van een vorige aanstelling en de betrokkene is toen effectief aangesteld;

2° de medewerker wordt aangesteld door middel van een overeenkomst met een rechtspersoon, en die rechtspersoon bevestigt dat de controle reeds bij de aanstelling van die medewerker is doorgevoerd;

3° de overeenkomst, vermeld in artikel 3, eerste lid, 4°, a), van dit decreet is een dienstenovereenkomst en beoogt geen structurele samenwerking tussen de aanstellende organisatie en de betrokken medewerker.

In afwijking van artikel 3, eerste lid, 4°, c), van dit decreet kan de Vlaamse Regering, op voorstel van de functioneel bevoegde Vlaamse minister bepalen voor welke organisaties of sectoren de controle, vermeld in artikel 3 van dit decreet, niet van toepassing is op de medewerkers die aangesteld zijn conform de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, en leggen deze medewerkers geen uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, voor, indien de beperking van het recht op privéleven ten aanzien van deze medewerkers of hun

gelijkschakeling met professionele medewerkers niet berust op een redelijke verantwoording of niet evenredig is met de doelstelling van dit decreet, met name de bescherming van minderjarigen.".

Dit betekent samengevat voor wat betreft de algemene regeling van het decreet van 3 juni 2022:

1. De verantwoordelijkheid voor de controle ligt bij de betrokken organisaties;
2. Er worden elementen meegegeven die worden gebruikt bij de controle:
    1° contextuele gegevens;
    2° het tijdsverloop sinds een mogelijke veroordeling;
    3° het feit of het gaat om een veroordeling wegens feiten gepleegd ten aanzien van een minderjarige;
    4° andere elementen dan de elementen, vermeld in punt 1° tot en met 3°, die de organisatie, die de medewerker aanstelt, relevant acht;
3. De controle geschiedt enkel bij de aanstelling of indien er een gegronde indicatie is dat er een nieuwe controle moet uitgevoerd worden;
4. Het uittreksel is maximum één maand oud;
5. Artikel 4 bevat een aantal vrijstellingen;
6. De uittreksels uit het strafregister worden vernietigd nadat de definitieve beslissing omtrent de aanstelling van de medewerker is genomen of, in geval van artikel 3, vierde of vijfde lid, nadat de controle van het uittreksel uit het strafregister voltooid is en er het gepaste gevolg aan gegeven is;
7. Artikel 5 bevat de bepalingen die noodzakelijk zijn conform de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

<u>3.2 Huidige regeling in het decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters van 20 april 2012 en de uitvoeringsbesluiten:</u>

Artikel 6, §4, van het decreet van 20 april 2012 stelt dat de organisator voor zichzelf, voor de verantwoordelijke, voor de kinderbegeleider en voor elke andere meerderjarige persoon die in de kinderopvanglocatie regelmatig direct contact heeft met de opgevangen kinderen, beschikt over een uittreksel uit het strafregister als bedoeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, of over een gelijkwaardig document voor wie niet in België gedomicilieerd is, waaruit onberispelijk gedrag in de omgang met kinderen blijkt. Als de organisator een rechtspersoon is, beschikt de organisator over een uittreksel uit het centraal strafregister op naam van de rechtspersoon.

Artikel 24 van vermeld decreet stelt dat de gegevens uit het strafregister vijf jaar bewaard moeten worden. De termijn begint te lopen vanaf het einde van hun tewerkstelling.

Het Vergunningsbesluit van 22 november 2013 voegt daar voor de organisatoren nog de volgende verplichtingen aan toe:

1. Zowel voor de verantwoordelijke, als de kinderbegeleider en de personen met direct contact met de kinderen moet de organisator beschikken over het uittreksel strafregister, vermeld in het decreet van 20 april 2012, en moeten de betrokken medewerkers en personen met direct contact met de kinderen een aanvulling op het uittreksel

onmiddellijk doorgeven aan de organisator (artikel 40, 43 en 45 van het Vergunningsbesluit);

2. Voor de organisator moet hij beschikken over (art 49 van het Vergunningsbesluit):

   1° voor de organisator die een natuurlijke persoon is, met inbegrip van de persoon of personen, vermeld in artikel 53, 2°: een uittreksel uit het strafregister overeenkomstig artikel 6, §4, eerste lid, van het decreet van 20 april 2012;

   2° voor de organisator die een rechtspersoon is: een uittreksel uit het centraal strafregister op naam van de rechtspersoon, of een gelijkwaardig attest, uitgereikt door een bevoegde buitenlandse instantie, voor wie niet in België gedomicilieerd is, waaruit blijkt dat de organisator onberispelijk gedrag vertoont om met kinderen om te gaan.

   Het uittreksel, vermeld in het eerste lid, is bij de aanvraag van de vergunning maximaal drie maanden oud, tenzij de organisator al een vergunning heeft.

   Als daar een gegronde indicatie voor is, kan het agentschap gemotiveerd verzoeken om op een bepaald tijdstip dat uittreksel te vernieuwen.

   De organisator zorgt ervoor dat een aanvulling op het uittreksel, vermeld in het eerste lid, 1°, onmiddellijk doorgegeven wordt aan het agentschap.

Artikel 5 van het Vergunningsbesluit stelt dat de organisator de integriteit en geschiktheid heeft om op een rechtmatige manier, rekening houdend met geldende normen en waarden, kwaliteitsvolle kinderopvang te organiseren. Dat blijkt onder meer uit het document, vermeld in artikel 49, §2.

Het Procedurebesluit van 9 mei 2014 vermeldt in artikel 9 volgende bepaling inzake het uittreksel strafregister:

"***Art. 9.*** *Naast het elektronische aanvraagformulier, vermeld in artikel 8, bezorgt de organisator de volgende documenten, met de post of elektronisch, volgens de administratieve richtlijnen van het agentschap:*
1° een uittreksel uit het strafregister van de organisator als vermeld in artikel 5 en 49 van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013;
2° een uittreksel uit het strafregister van de verantwoordelijke als vermeld in artikel 4 en 40, §2, eerste lid, 1°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013;
3° voor groepsopvang:
a) een verslag over de infrastructuur met een advies infrastructuur;
b) het brandveiligheidsattest A of B;
c) het advies over de opportuniteit van het lokaal bestuur, vermeld in artikel 52/2. Als het lokaal bestuur het opportuniteitsadvies niet binnen de termijn, vermeld in artikel 52/3, bezorgt, voegt de organisator het bewijs van de aanvraag van dat advies toe;[3]
4° voor gezinsopvang:
a) een uittreksel uit het strafregister van alle kinderbegeleiders als vermeld in artikel 10 en 43, §2, eerste lid, 1°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013;
b) een uittreksel uit het strafregister van alle personen met regelmatig direct contact in de kinderopvanglocatie als vermeld in artikel 10 en 45, eerste lid, 1°, van het Vergunningsbesluit van 22 november 2013;
c) [3][...] ".

Dat betekent samengevat dat in de huidige regelgeving kinderopvang:

1. De organisator voor zichzelf en voor de verantwoordelijke, de kinderbegeleider en elke persoon die direct contact heeft met de kinderen moet beschikken over een uittreksel strafregister;
2. Het uittreksel mag maximaal drie maanden oud zijn;
3. De organisator zorgt ervoor dat aanvullingen op het uittreksel onmiddellijk aan de organisator worden doorgegeven door de verantwoordelijke, de kinderbegeleiders en de personen met direct contact;
4. Het agentschap kan bij een gegronde indicatie gemotiveerd verzoeken om het uittreksel te vernieuwen;
5. De organisator heeft de volgende uittreksels:
    - De organisator die een natuurlijke persoon is beschikt over een uittreksel strafregister als vermeld in artikel 6, §4, eerste lid, van het decreet kinderopvang;
    - De organisator die een rechtspersoon is, beschikt over een uittreksel uit het centraal strafregister op naam van de rechtspersoon.

   Als er een gegronde indicatie voor is, kan het agentschap ook gemotiveerd verzoeken het uittreksel te vernieuwen;
   De organisator zorgt ervoor dat de aanvulling op het uittreksel van de organisatoren die een natuurlijke persoon zijn, worden doorgegeven aan het agentschap;
6. Het uittreksel wordt gedurende vijf jaar bewaard, te rekenen vanaf het einde van de tewerkstelling van de betrokken medewerker/persoon.

<u>3.3. Voorgestelde regeling in het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 april 2012:</u>

Er wordt voorgesteld de volgende regeling te voorzien voor de organisatoren kinderopvang:

1. Voor alle medewerkers en personen die direct contact hebben met de kinderen (dus ook de inwonende meerderjarigen bij gezinsopvang), zaakvoerders en bestuurders, controleert de organisator bij de aanstelling het goed gedrag en zeden onder meer door een controle van het uittreksel strafregister (dit geschiedt volgens de bepalingen van het decreet van 3 juni 2022, artikel 3, tweede tot en met vijfde lid, en artikel 4, eerste lid, 1°).;

2. Het attest mag maximaal één maand oud zijn;

3. Er wordt een verplichting opgenomen in de regelgeving dat in een schriftelijk document (vb. arbeidsreglement, arbeidsovereenkomst of schriftelijk engagement van zelfstandige of sui generis onthaalouder de volgende zaken worden vastgelegd als verplichting voor de medewerkers en dus voor de organisator om op te volgen:

   "De organisator zorgt er via een schriftelijk document voor dat elke persoon als vermeld in het eerste en tweede lid, meldt aan de organisator als hij het voorwerp uitmaakt van een strafonderzoek of een nieuw uittreksel uit het strafregister bezorgt als hij een veroordeling oploopt met betrekking tot feiten ten aanzien van minderjarigen die een impact hebben op het goed gedrag en zeden van de betrokken persoon en met name zijn onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen.";

4. Nieuwe strafonderzoeken of veroordelingen moeten door de organisator gemeld worden aan het agentschap (wijziging aan het Vergunningsbesluit waar een meer uitgebreide meldingsplicht van de organisator aan het agentschap wordt ingevoerd);

5. De uittreksels moeten volgens een bepaalde periodiciteit vernieuwd worden en opgestuurd worden naar de organisator. De periodiciteit wordt vastgelegd op drie jaar.

   Als de communicatie inzake de lopende strafonderzoeken of de veroordelingen vanuit de parketten naar de werkgevers of de overheden vlot verloopt in overeenstemming met de Omzendbrief 8/2014 betreffende de mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren, kan de opgelegde frequentie aangepast of volledig verwijderd worden uit de regelgeving. In dat geval zal de regeling aansluiten bij de algemene regeling die is opgenomen in het decreet van 3 juni 2022.

Door deze voorstellen worden de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) grotendeels gevolgd, doch wordt ook maximaal rekening gehouden met de bepalingen van het decreet van 3 juni 2022, namelijk dat de verantwoordelijkheid voor de controle op het goed gedrag en zeden en het uittreksel strafregister in eerste instantie ligt bij de organisatoren die dichter staan bij de medewerkers. De organisatoren moeten een beoordeling doen van het onberispelijk gedrag van de medewerkers in de omgang met minderjarigen. De uittreksels moeten dus ook niet opgestuurd worden naar het agentschap, maar wel naar de organisator.

De Vlaamse Regering krijgt de delegatie om de frequentie vast te leggen voor het opvragen van het uittreksel strafregister, waardoor ook op dit punt het regelgevend kader in overeenstemming zal zijn met de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC).

4. <u>De invoering van het beleidsvoerend vermogen als startvoorwaarde</u>

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) formuleerde volgende aanbevelingen[5]:

"13/1 Het beleidsvoerend vermogen moet onderdeel worden van de minimale kwaliteitseisen om een kinderopvanginitiatief te kunnen opstarten.

13/2 Maak een duidelijke definitie van beleidsvoerend vermogen van potentiele starters.".

Het is noodzakelijk dat de organisator van bij de aanvang van zijn activiteiten beschikt over beleidsvoerend vermogen om kwaliteitsvolle kinderopvang te organiseren en dat hij zich daarvoor laat ondersteunen. Het begrip beleidsvoerend vermogen slaat op het vermogen om alle borden in de lucht te kunnen houden. Er wordt een specifiek resultaat verwacht niet alleen bij de aanvang, maar ook tijdens de werking zelf.
Het beleidsvoerend vermogen wordt de basisvoorwaarde waar alle vergunningsvoorwaarden aan worden opgehangen.

In het onderliggende voorontwerp van decreet wordt het beleidsvoerend vermogen ingebracht in de volgende bepalingen:

1. <u>Wijziging van artikel 2 i.v.m. de definitie van het begrip beleidsvoerend vermogen:</u>

[5] Verslag Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 1176 (2021-2022) – Nr 14 pagina 16

De definitie is, met het oog op eenvormigheid, overgenomen uit de regelgeving over kwaliteitslabel kleuteropvang.

2. Wijziging van artikel 4, derde lid, i.v.m het passend onderzoek bij de toekenning van een vergunning:

   Voordat een vergunning toegekend wordt, moet een 'passend onderzoek' gebeuren vanuit het agentschap. Dit passend onderzoek zal minstens betrekking hebben op de aanwezigheid van het beleidsvoerend vermogen.

3. Wijziging van artikel 6 i.v.m. de vergunningsvoorwaarden:

   Het beleidsvoerend vermogen dat de organisator in staat stelt om zelfstandig een kwaliteitsvol beleid te voeren, wordt verankerd als vergunningsvoorwaarde.
   De dragers van beleidsvoerend vermogen zijn een duidelijk leiderschap, een geïntegreerde aanpak, een reflectieve, proactieve en reactieve houding, een innovatieve houding, een doeltreffende communicatie en transparantie en samenwerking.

4. Wijziging van artikel 19, zesde lid, 4°, het opleggen van een screening en adviesverlening aan het agentschap van de competenties met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, vermeld in artikel 6, §1;

   Indien bij handhaving wordt vastgesteld dat er een tekortkoming is op één van de aspecten van het beleidsvoerend vermogen, kan het agentschap een bestuurlijke maatregel nemen die de screening en opvolging van deze competenties bevat.

5. Het engagement om een financieringskader te ontwikkelen met het oog op een duurzame uitbouw van de kinderopvang te bouwen aan een kwaliteitsvolle en duurzame kinderopvang

De Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) formuleerde volgende aanbevelingen:

"14.1. In situaties waar de inspectie structureel overtal vaststelt dient te allen tijde handhaving te worden opgestart.

14.2. Verlaag de maximale kind-begeleider ratio, op basis van een benchmark van de ons omliggende landen en wetenschappelijk onderzoek, met een differentiatie naar leeftijd, en zet een tijdspad uit om dit te realiseren. Verzeker hierbij de financiële leefbaarheid voor de verschillende opvangtypes en subsidietrappen en de betaalbaarheid voor de ouders.

14.3. Versterk daarnaast de logistieke ondersteuning op de werkvloer om de kinder-opvanginitiatieven meer zuurstof te geven en ervoor te zorgen dat zij zich meer kunnen focussen op hun pedagogische kerntaken.

14.4. De aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) 'veiligheid in de kinderopvang' moeten worden gekaderd in het ruimere perspectief van aanbevelingen die zullen volgen uit de hoorzittingen van de commissie welzijn met betrekking tot de kwaliteit in de kinderopvang.

14.5. Noodzakelijke maatregelen op korte termijn worden best gecombineerd met het gericht versterken van de sector vandaag en het uittekenen van een breder perspectiefplan voor de kinderopvang in Vlaanderen.

14.6. Een gelijk speelveld en een duurzame toekomstvisie zijn van essentieel belang.".

In artikel 3 van het decreet baby's en peuters wordt het tweede lid geactualiseerd en aangevuld met een bepaling in functie van het uitwerken van een financieringskader dat een duurzame uitbouw van de kinderopvang moet mogelijk maken met onder meer aandacht voor de kwaliteit als de kwantiteit.

6. De oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang (CHK):

Er wordt een hoofdstuk aan het decreet toegevoegd waarbij de oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang is opgenomen en de decretale opdrachten van het Comité worden vastgelegd.

Deze opdrachten hebben uiteraard betrekking op het toezicht op de handhaving in de kinderopvang. Het Comité kan zich niet uitspreken over individuele beslissingen in individuele dossiers maar kan wel ex post vanuit deze dossiers advies verlenen over de handhavingsprocedures of gehanteerde beslissingskaders.

De opdrachten worden in het voorontwerp van decreet als volgt verwoord:
1° het handhavingsbeleid en de operationele handhaving, met inbegrip van de toepassing van het voorzorgsbeginsel, vermeld in artikel 15/1, evalueren;
2° op eigen initiatief, vanuit de evaluatie, vermeld in 1°, advies formuleren aan het agentschap;
3° op vraag van de bevoegde minister of de leidend ambtenaar van het agentschap een advies formuleren inzake het handhavingsbeleid of bepaalde aspecten ervan.

De opdracht van het Comité is zeer ruim geformuleerd met het oog op de evaluatie van het handhavingsbeleid. Daarbij wordt wel specifiek melding gemaakt van het voorzorgsbeginsel aangezien dit een nieuw begrip is dat een nieuwe handhavingspraktijk tot gevolg zal hebben.
Het is belangrijk dat het Comité hier de vinger aan de pols houdt en vanuit de evaluatie en gelet op de expertise van haar individuele leden ook adviezen verleent aan het agentschap met het oog op de verbetering van de handhavingsprocessen en beslissingskaders.

Ook wat betreft het verlenen van adviezen aan het agentschap heeft het Comité een ruime mogelijkheid om elk gewenst advies te formuleren. Zij krijgt decretaal immers ook toegang tot alle relevante informatie die het Comité nodig acht om haar opdracht te vervullen. Daaraan is uiteraard een vertrouwelijkheidvoorwaarde verbonden waarvoor de Vlaamse Regering de delegatie krijgt om de nadere voorwaarden te bepalen.

De gegevensdeling van het agentschap naar het Comité toe wordt ook verder uitgewerkt in artikel 24 dat betrekking heeft op de gegevensverwerking van het agentschap en de betrokken partners (organisatoren, lokaal bestuur, Comité,).

Het Comité kan ook om advies gevraagd worden door de minister of de leidend ambtenaar over het handhavingsbeleid of bepaalde aspecten ervan.
De Vlaamse Regering krijgt de delegatie om de nadere regels te bepalen met betrekking tot de samenstelling, de benoeming van de leden, de duur van hun mandaat, de werking en de rapportering en de vertrouwelijkheid van de informatie. De Vlaamse Regering stelt ook de vergoeding vast voor de leden van het Comité.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact (doelgroepen – JoKER / Armoedetoets)

Het voorontwerp van decreet is een uitvoering van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) aangevuld met de invoering van enkele technische aanpassingen die een positieve impact hebben op de situatie van baby's en peuters die opgevangen worden in een kinderopvangvoorziening. Dankzij deze maatregelen wordt de leefwereld van baby's en peuters veiliger en beter.

Dit decreet biedt sowieso een grotere bescherming aan de opgevangen kinderen tegen grensoverschrijdend gedrag van begeleiders.

De volgende bepalingen worden opgenomen in het voorontwerp van decreet:

- De decretale verankering van het voorzorgsbeginsel;
- De invoering van een grotere differentiatie in handhavingsmaatregelen;
- Een wijziging van de opvolging van het uittreksel strafregister van iedereen die werkzaam is in de kinderopvang;
- De principiele verankering van het beleidsvoerend vermogen als startvoorwaarde;
- De oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang (CHK).

De invoering van het voorzorgsbeginsel beoogt een betere bescherming van de fysieke of psychische integriteit van de opgevangen kinderen, zoals onder meer vastgelegd in de volgende artikels van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het kind (IVRK):

- artikel 3: alle acties met betrekking tot het kind dienen ten volle rekening te houden met zijn of haar belang. De Staat is verplicht adequate zorgen te verlenen wanneer ouders of andere verantwoordelijken ter zake in gebreke blijven;
- artikel 6: het inherente recht op leven en de plicht van de Staat het overleven en de ontwikkeling van het kind te garanderen;
- artikel 31: het recht van het kind op vrije tijd, spel en deelname aan culturele en artistieke activiteiten.

Deze rechten van het kind werden bovendien opgenomen in artikel 22bis van de gecoordineerde Grondwet: "Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit. Elk kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen. Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat. De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen deze rechten van het kind.".

Het voorzorgsbeginsel geeft een rechtsbasis voor de overheid om te kunnen optreden wanneer er risico's worden vastgesteld of uit gegevensonderzoek zich patronen manifesteren die een invloed hebben of kunnen hebben op de integriteit en veiligheid van de kinderen. Indien het voorzorgsbeginsel niet zou worden opgenomen in het ontwerpdecreet, zou het agentschap geen bestuurlijke maatregelen kunnen nemen, los van de vaststelling van een inbreuk op de regelgeving. Het gaat meer bepaald over de volgende gevallen:

- als er een risico is op de schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;

- als er een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen is geschonden.

Bovendien zou de overheid uit voorzorg enkel kunnen schorsen, als er ernstige indicaties zijn dat er een inbreuk is op de vergunningsvoorwaarden en daardoor de veiligheid en gezondheid van de kinderen in het gedrang komen, en zou deze geen definitieve of beveiligende maatregelen kunnen nemen. Zonder de mogelijkheid om beveiligende maatregelen te nemen, bestaat vandaag het risico dat er niet wordt opgetreden. Met de wijziging van het decreet kan in elk geval proportioneel worden opgetreden waardoor het kind een betere bescherming geniet.

<u>De invoering van een grotere differentiatie in handhavingsmaatregelen</u> geeft de overheid de mogelijkheid om meer gepast te reageren op de vastgestelde risico's en inbreuken. De mogelijkheid is niet enkel in het voordeel van de opvang, die in de meeste gevallen van een beveiligende maatregel open kan blijven, maar kan ook in het belang zijn voor de opgevangen kinderen die in een vertrouwde kinderopvang kunnen blijven terwijl er verder gewerkt kan worden aan de ondersteuning en verbetering van de organisatoren en personen betrokken bij de opvang. Deze maatregelen zijn niet vrijblijvend. Zij worden opgelegd als een bestuurlijke maatregel en zullen opgevolgd en zo nodig gesanctioneerd worden.

<u>Een wijziging van de opvolging van het uittreksel strafregister</u> van iedereen die werkzaam is in de kinderopvang. We verwijzen hierbij naar de JoKER opgemaakt in het kader van het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers. Dit decreet voegt een aantal bijkomende garanties toe vanuit de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) die uitsluitend gericht zijn op een betere bescherming van de opgevangen kinderen.

Met name wordt aanvullend toegevoegd dat:

- Het uittreksel periodiek vernieuwd moet worden. De periodiciteit zal bepaald worden door de Vlaamse Regering;
- Het uittreksel moeten eveneens bewaard worden gedurende een periode van 3 jaar, als de persoon in dienst blijft en het uittreksel moet vernieuwd worden, of tot het ogenblik dat de persoon uit dienst gaat en het bijhouden niet langer noodzakelijk is;
- De organisatoren zorgen voor een schriftelijk engagement van alle personen betrokken bij de kinderopvang dat ze de organisator informeren indien ze een veroordeling oplopen of betrokken zijn bij bepaalde strafonderzoeken;
- Ook het goed zedelijk gedrag van de bestuurders en zaakvoerders moet opgevolgd worden, alsook deze van de rechtspersoon zelf.

<u>De invoering van het beleidsvoerend vermogen als vergunningsvoorwaarde</u> voor elke organisator legt de verantwoordelijkheid bij de organisator om zelfstandig een kwalitatieve kinderopvang te realiseren. Van een organisator in de kinderopvang van baby's en peuters wordt verwacht dat alle aspecten worden opgenomen om een kwalitatieve kinderopvang te organiseren. De analyse en opvolging van de risico's is er slechts één van. Ook het voeren van een correct personeelsbeleid, een pedagogisch beleid, de efficiente inzet van de ouderbijdragen van de ouders en subsidies in de opvang, de communicatie naar de ouders, het organisatorisch management, de samenwerking met partners en ondersteuners met het oog op de voortdurende verbetering van de eigen werking.

<u>De oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang</u>

Het comité wordt opgericht als extern expertiseorgaan dat het handhavingsbeleid screent aan de hand van de concrete dossiers en vanuit deze screening het agentschap zal adviseren met het oog op de verbetering van de interne procedures, beslissingskaders of regelgevende bepalingen. Deze ondersteuning zal evident de knelpunten naar boven halen die er mogelijk zijn in het handhavingsbeleid ten aanzien van de beveiliging van de integriteit van de kinderen.

Uitvoering, monitoring en evaluatie
Het agentschap monitort het decreet in zijn geheel met het oog op eventuele bijsturing. Bovendien heeft het agentschap recent haar klantenbeheer en procesmanagement vernieuwd en versterkt, waardoor de dossiermatige opvolging wordt verbeterd en meer wordt ingezet op risico-inschatting.

Participatie
Het voorontwerp van decreet werd voorgelegd aan het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang en aan het Raadgevend Comité van Opgroeien, waar vertegenwoordigers van gezinnen met kinderen deel van uitmaken.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

a) Impact op het privéleven en het recht op arbeid

De mogelijkheid om bestuurlijke maatregelen te nemen op basis van het voorzorgsbeginsel en de maatregelen inzake het uittreksel strafregister hebben een invloed op boven vermelde rechten.

Voor wat het uittreksel strafregister betreft verwijzen we naar de impactanalyse opgenomen in de memorie van Toelichting bij het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid , van het wetboek van strafvordering, te controleren voor bepaalde medewerkers.

De maatregel om bij elke nieuwe aanstelling een uittreksel strafregister te laten voorleggen aan de organisator is proportioneel met de beoogde doelstelling met name de bescherming van minderjarigen, het bevorderen van hun persoonlijke veiligheid en de voorkoming van grensoverschrijdend gedrag t.a.v. minderjarigen.

Het onderliggende decreet gaat iets verder doordat:

- Het uittreksel periodiek vernieuwd moet worden. De periodiciteit zal bepaald worden door de Vlaamse Regering;
- Het uittreksel moeten eveneens bewaard worden gedurende een periode van 3 jaar, als de persoon in dienst blijft en het uittreksel moet vernieuwd worden, of tot het ogenblik dat de persoon uit dienst gaat en het bijhouden niet langer noodzakelijk is;
- De organisatoren zorgen voor een schriftelijk engagement van alle personen betrokken bij de kinderopvang dat ze de organisator informeren indien ze een veroordeling oplopen of betrokken zijn bij bepaalde strafonderzoeken;
- Ook het goed zedelijk gedrag van de bestuurders en zaakvoerders moet opgevolgd worden, alsook deze van de rechtspersoon zelf.

Deze maatregelen werden ingevoerd op basis van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) en zijn gericht op een betere bescherming van de opgevangen kinderen tegen risico's op grensoverschrijdend gedrag.

De vernieuwing van het uittreksel beoogt een actualisatie van het onderzoek na een bepaalde periode (3 jaar). Deze maatregel is noodzakelijk aangezien er op heden geen overzicht bestaat van de personen werkzaam in een kinderopvang met een link naar het strafregister.

Het bewaren van het uittreksel tijdens de tewerkstelling en tot maximum 3 jaar maakt het mogelijk voor de toezichthouder om de naleving van deze bepaling te controleren en op te volgen. Een belangrijke vergunningsvoorwaarde moet controleerbaar en handhaafbaar zijn.

De omzendbrief 8/2014 van het college van procureurs-generaal houdende mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren, moet garanderen dat veroordelingen tijdens de tewerkstelling worden gemeld aan de werkgever of de overheid.

Toch bevat dit decreet ook een bepaling dat de betrokken personen in de kinderopvang aan de organisator melden wanneer ze zelf het voorwerp uitmaken van een bepaald strafonderzoek of veroordeling die een impact kan hebben op het goed zedelijk gedrag ten aanzien van de betrokkene. Dit is aanvullend aan de vermelde omzendbrief 8/2014. Gelet op de kwetsbaarheid van de opgevangen kinderen moet de organisator steeds een zo actueel mogelijk overzicht hebben van het goed zedelijk gedrag van zijn medewerkers. Om dit te realiseren moet de organisator beschikken over een schriftelijk document waarbij deze verplichting opgelegd wordt aan zijn medewerkers.

De maatregel grijpt in op het recht op arbeid van de personen die in deze sector willen werken. Het spreekt voor zich dat gelet op de specificiteit van de tewerkstelling de geschiktheid om op een correcte wijze om te gaan met baby's en peuters door de organisator moet kunnen worden nagegaan, niet enkel bij de aanwerving, maar ook in de loop van de tewerkstelling.

De vermelde aanvullingen zijn nog steeds proportioneel met de beoogde doelstelling en zijn in ieder geval een uitvoering van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC).

Voor wat betreft het hanteren van het voorzorgsbeginsel is er eveneens een mogelijke impact op het recht op bescherming van het privéleven en het recht op arbeid.

Het agentschap kan zich op basis van dit decreet door organisaties of deskundigen laten bijstaan om zich te adviseren inzake de toepassing van het voorzorgsbeginsel. Op dit ogenblik laat het agentschap zich wat betreft de risicotaxatie bijstaan door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK).

Het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK) omschrijft de opdrachten inzake risicotaxatie als volgt:

"Wat is risicotaxatie? (Desair & Hermans, 2011; Desair, Reynders & Hermans, 2010; Stroobants, Vanderfaeillie & Put, 2011)

Risicotaxatie is een proces waarbij informatie verwerkt wordt, met het oog op het inschatten van de kans op toekomstige kindermishandeling en de ernst daarvan, en dit in functie van een beslissing over te nemen maatregelen. De risicotaxatie

van het VECK combineert een gestructureerde werkwijze volgens actuele wetenschappelijke onderbouwing met een multidisciplinaire besluitvorming.

Het proces van risicotaxatie dient meerdere doelen. In eerste instantie heeft risicotaxatie tot doel een vaststelling te doen van de veiligheid van een kind of kinderen in hun gezin. Het gaat om het inschatten van het risico op kindermishandeling. Risicotaxatie wil zo nieuwe mishandeling voorkomen en heeft een preventief doel. Daarnaast heeft de risicotaxatie als doel mensen te helpen door de situatie te verbeteren voor de kinderen en betrokkenen. Dit kan op verschillende manieren ingevuld worden. Door risicotaxatie kan bijvoorbeeld de aanpak gerichter georganiseerd worden, kunnen doelstellingen geformuleerd worden voor de verdere aanpak en kan de aard en de snelheid van verdere interventie bepaald worden.

Risicotaxatie kan een onderdeel zijn van diagnostiek en er een belangrijke bijdrage aan leveren. Het uiteindelijke doel van diagnostiek is te bepalen of een gemeld (vermoeden van) kindermishandeling geen kindermishandeling is, een vermoeden van kindermishandeling is, een risico op kindermishandeling inhoudt, of effectieve kindermishandeling is. Risicotaxatie leidt echter niet noodzakelijk tot een uitspraak over de vraag of een kind al dan niet slachtoffer is (geweest) van kindermishandeling.

<u>Aanpak risicotaxatie bij gevaarsituaties in de kinderopvang door het VECK-team</u>

De risicotaxatie van het VECK combineert een gestructureerde werkwijze volgens actuele wetenschappelijke onderbouwing met een multidisciplinaire besluitvorming. Belangrijke onderdelen van de aanpak zijn:

- De aanpak zet steeds de veiligheid van kinderen centraal volgens de missie om situaties van kindermishandeling te detecteren, te stoppen en te voorkomen, en om herstel na te streven;
- Multidisciplinaire en gespecialiseerde teamsamenstelling rond kindermishandeling in kinderopvang;
- Systematische multidisciplinaire teambesprekingen en -beslissingen;
- Gestructureerde informatieverzameling, verwerking en beoordeling;
- Meersporenbeleid uitwerken, dynamisch en op maat van de situatie;
- Vertrouwelijke en procesmatige aanpak op basis van geheimhouding van verkregen informatie door betrokkenen;
- Steeds in dialoog met;
    - directe betrokkenen, meer bepaald organisatoren en opvoedingsfiguren van concreet betrokken kinderen bij de gemelde gevaarsituatie;
    - Openbaar Ministerie indien betrokken;
    - afhankelijk van de situatie ook met anderen uit de omgeving zoals (ex-)medewerkers en stagiairs;
- Team dat vrij van een eigen handhavingsverantwoordelijkheid kan oordelen over:
    - (Vermoedens van) verschillende vormen van kindermishandeling (verwaarlozing, fysieke mishandeling, emotionele mishandeling, seksueel misbruik, andere);
    - Risicofactoren: de mate waarin de casus kenmerken vertoont die geassocieerd zijn met kindermishandeling;
    - Beschermende capaciteit: mate waarin de casus kenmerken vertoont die beschermend zijn tegen kindermishandeling.".

Deze risicotaxatie, die een belangrijke rol zal spelen in de toepassing van het voorzorgsbeginsel, is door de organisatie ervan zoals hierboven beschreven

proportioneel met het vooropgestelde doel en biedt de garanties aan de betrokkenen voor de bescherming van het privéleven.

Gelet op de kwetsbaarheid van de doelgroep is een intensieve screening verantwoord, daar waar zich risico's of patronen manifesteren die bij de overheid twijfels doen rijzen naar de geschiktheid om een functie op te nemen in de kinderopvang van baby's en peuters.

b) Impact op het gelijkheidsbeginsel

De decretale bepalingen inzake het uittreksel strafregister zijn van toepassing op iedereen die betrokken is in de kinderopvang van baby's en peuters, ongeacht of ze zelfstandig werken, dan wel een werknemersstatuut hebben.

De maatregel is eveneens van toepassing op de meerderjarige personen die direct contact hebben met de kinderen (vb. de partners of meerderjarige kinderen in een gezinsopvang).

De controle wordt in dit decreet eveneens uitgebreid naar de zaakvoerders of bestuurders van een rechtspersoon die een vergunning gezinsopvang of groepsopvang heeft. Gelet op de verantwoordelijkheid van een organisator moeten ook de individuele bestuurders van goed zedelijk gedrag zijn en niet enkel de rechtspersoon die de vergunning ontvangt. De doelstelling is de beveiliging van de kinderopvang waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen het statuut van de betrokkenen: werknemers, zelfstandigen, personen die direct contact hebben met de kinderen, zaakvoerders en bestuurders.

Budgettaire impact

De budgettaire impact voor de Vlaamse Overheid heeft vooral betrekking op de noodzaak om voldoende personele middelen en digitale ondersteuning te voorzien voor de effectieve opvolging en handhaving van het voorzorgsbeginsel, de realisatie van het meer uitgebreide handhavingsarsenaal en de subsidies aan de ondersteunende organisaties.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

De bestuurlijke impact op de lokale besturen is beperkt aangezien deze enkel een impact hebben voor zover de lokale besturen een vergunning hebben als organisator in de kinderopvang.

Ook in Brussel is de impact beperkt tot de organisatoren die vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, met name op organisaties die uitsluitend in het Nederlands worden georganiseerd en beheerd (de unicommunautaire instellingen).

Implementatie

Het decreet zal in werking treden op de tiende dag na de publicatie ervan in het Belgisch staatsblad, met uitzondering van de bepaling die de rol wijzigt van het lokaal loket kinderopvang en de bepalingen die de terminologie gezinsopvang/ groepsopvang schrappen op niveau van het decreet die op een latere datum zullen in werking treden, met name op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering en uiterlijk op 1 januari 2026. De bepalingen die betrekking hebben op het beleidsvoerend vermogen zullen in werking treden op 1 januari 2024.

C. Totstandkomingsprocedure

1.Het voorontwerp van decreet werd voorgelegd aan het raadgevend comité van het agentschap op 24 november 2022.

2.Het voorontwerp van decreet werd besproken met het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang op 7 december 2022 en houdt rekening met het advies 01 dat door het comité werd uitgebracht op 9 september 2022 inzake het voorzorgbeginsel.

3.Het voorontwerp werd aangepast aan het legistiek en taaladvies van 30 maart 2023 met kenmerk 2023-119.

4.De Inspectie van Financien verleende op 7 april 2023 een gunstig advies met referentienummer IF/23/1203.

Gelet op de opmerkingen en geformuleerde voorwaarden in het advies van de inspecteur van financien wordt de bepaling artikel 15/2 geschrapt. In deze bepaling werd een rechtsgrond voorzien voor de subsidiering van deskundigen of organisaties die het agentschap zouden adviseren bij de toepassing van het voorzorgbeginsel.

5.De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) verleende advies op 16 mei 2023 met kenmerk 2023/056.

In het vermeld advies besluit de Vlaamse Toezichtcommissie als volgt:

"De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geimplementeerd, inzonderheid:

- de taak van algemeen belang en van zwaarwegend algemeen belang verduidelijken en motiveren in de memorie (luik 2);

- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);

- voor alle gegevens een verantwoording geven (of weglaten); de verwerking van gezondheidsgegevens en strafrechtelijke gegevens verantwoorden, de aangehaalde vage begrippen concretiseren en de aangehaalde bewaartermijnen verantwoorden in de memorie (luik 5);

- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);

- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).".

De memorie van toelichting werd verder aangevuld met de verduidelijking van het algemeen belang en van het zwaarwegend algemeen belang.

Er wordt een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitgevoerd.

Voor wat betreft de gezondheidsgegevens en de strafrechtelijke gegevens wordt in de memorie van toelichting nader toegelicht waarom deze categorieen van gegevens worden verwerkt.

Wat betreft de bewaartermijnen wordt in het huidige voorontwerp enkel de bewaartermijn voor de uittreksels strafregister gewijzigd. De bepaling wordt

verduidelijkt mede op vraag van de Vlaamse Raad WVG/de SERV. Er wordt geen nieuwe verantwoording opgenomen voor de bewaartermijnen die reeds in het decreet baby' s en peuters en het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten waren opgenomen.

Artikel 5,1, d), van de AVG bepaalt dat de gegevens "juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd; alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren (,,juistheid");

Het agentschap zal de nodige maatregelen treffen om onjuiste gegevens te wissen of aan te passen.

Wat betreft de rechten van de betrokkenen en transparantie stelt de Vlaamse Toezichtcommissie:

"Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de vermeldingen zoals bedoeld in randnummer 44, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.".

Het voorontwerp wordt in artikel 18, laatste lid aangepast met de gevraagde vermeldingen.

6.De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) verleende advies op 5 juni 2023.

Wat betreft de opmerkingen van de SERV worden de volgende antwoorden gegeven:

- De delegatie aan de Vlaamse Regering wordt in artikel 14 (nieuwe bepaling 15/1 tweede lid) voor de uitvoering van het voorzorgsbeginsel aangepast zodat de nodige duidelijkheid en rechtszekerheid wordt geboden aan de organisatoren wat betreft de risicoinschatting en de communicatie aan de organisatoren.
- De SERV wordt niet volledig gevolgd in de opmerking dat het beleidsvoerend vermogen nu vooral kadert in de handhaving van de veiligheid. Het beleidsvoerend vermogen is een preventief element dat van bij de opstart en gedurende de ganse werking van de kinderopvang wordt gescreend en ondersteund, indien nodig. Verder wordt de gevraagde flexibiliteit onderschreven ten aanzien van de soorten kinderopvanginitiatieven en ten aanzien van het bestaande beleidsvoerend vermogen en de inzet ervan via netwerken of het delen van goed ontwikkelde methodieken. Dit wordt samen met de sector uitgewerkt in een traject beleidsvoerend vermogen waarbij het belang van visie in het kader van beleidsvoerend vermogen voorop gesteld wordt. Ook in het kader van het ingevoerde verplichte starterstraject worden vrijstellingen

voorzien voor organisatoren die aantonen reeds te beschikken over voldoende beleidsvoerend vermogen.

Er worden enkele tekstuele aanpassingen gedaan om de terminologie van artikel 6, §1, tweede lid, aan te passen zodat deze op een meer doelgerichte wijze worden beschreven en hierdoor meer ruimte wordt gelaten aan het beleidsvoerend vermogen van de organisatoren. De essentiele elementen worden echter behouden.

- Wat betreft het gevraagde tijdspad voor de realisatie van het recht op kinderopvang en een concrete verwijzing naar het verlagen van de kinderopvangratio wordt het volgende geduid: Er wordt een duidelijk engagement opgenomen om een financieringskader uit te werken met het oog op een duurzame uitbouw van de kinderopvang, zowel kwalitatief als kwantitatief. Ook inzake de realisatie van de ratio zullen de eerste noodzakelijke stappen gezet worden om deze te verlagen.
- In antwoord op de bemerking van de SERV dat de uitbouw van de kinderopvang wordt verengd tot het besteden van meer middelen om betere kwaliteit te garanderen bij bestaande kinderopvang, terwijl er ook nood is aan meer opvangplaatsen, werd de bepaling in artikel 3 van het ontwerp aangevuld met de bepaling dat de duurzame uitbouw zowel gericht is op de kwaliteit als op de kwantiteit.
- Wat betreft de aanpassing van artikel 12 van het ontwerp en de vragen rond de neutraliteit van de Lokale Loketten Kinderopvang in gemeenten waar er ook een publiek kinderopvangaanbod is, kan bevestigd worden dat dit verder zal worden opgenomen door de Vlaamse Regering bij de uitvoering van dit decreet. (aangevulde delegatieregeling aan de Vlaamse Regering)
- Wat betreft de gevraagde ondersteuning en begeleiding van de getroffen medewerkers in de kinderopvanglocaties zal onderzocht worden op welke wijze ze ondersteund kunnen worden.
- Wat betreft de verwachting van de SERV voor het bieden van een reactie/ toelichting of recht van antwoord van de organisator, ook in de publieke ruimte wordt verwezen naar de bepaling inzake actieve openbaarheid zoals deze in het ontwerp is uitgewerkt in een nieuwe bepaling artikel 24/1.

7.De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) verleende advies op 8 juni 2023.

Wat betreft de opmerkingen van de Vlaamse Raad WVG worden de volgende antwoorden gegeven:

- Artikel 2: Wat betreft de toepassing van het voorzorgbeginsel worden de voorstellen van de Vlaamse Raad WVG opgenomen in het ontwerp in die zin dat de Vlaamse Regering een delegatie krijgt om verder te bepalen hoe de risicoinschatting zal uitgewerkt worden en hoe de communicatieprocedure naar de organisatoren zal worden vorm gegeven.(artikel 14 van het ontwerp)
- Artikel 2: Wat betreft de implementatie van het beleidsvoerend vermogen wordt verwezen naar het geformuleerde antwoord op het advies van de SERV. De realisatie van het beleidsvoerend vermogen van de organisatoren wordt verder uitgewerkt met de sector. Er is eveneens ondersteuning voorzien en er wordt rekening gehouden met de reeds bestaande en aangetoonde aanwezigheid van beleidsvoerend vermogen.

- Artikel 3: Wat betreft de schrapping van het in artikel 3 vermelde tijdspad verwijzen we naar het antwoord op het advies van de SERV op eenzelfde bemerking.
- Artikel 4: Wat betreft het schrappen van het onderscheid tussen gezinsopvang en groepsopvang wijst de Vlaamse Raad WVG er terecht op dat de termen gezinsopvang en groepsopvang wel nog gebruikt worden in het uitvoeringsbesluit m.b.t. vergunning organisatoren kinderopvang baby's en peuters. Door deze aanpassing in het decreet kan er niet meer worden teruggevallen op artikel 4 voor een definitie van deze twee kinderopvangvormen. Er zal een definitie moeten opgenomen worden in het Vergunningsbesluit van 22 november 2013.
- Artikel 6: Wat betreft de gevraagde documentatie: Deze bepaling maakt het mogelijk om de naleving van de vergunningsvoorwaarden op een ruime wijze te kunnen documenteren en aantonen. Hiervoor moeten niet noodzakelijk specifieke stukken/documenten worden aangemaakt, maar kan de naleving ook worden aangetoond door interne procedures, eigen programma's of bestaande rapporten.
  Het betreft documentatie die de organisator sowieso ter beschikking heeft indien hij een onderneming in de kinderopvang wil runnen en zelf de verantwoordelijkheid opneemt om zicht te hebben op de wijze waarop hij aan de verschillende verplichtingen voldoet.
  Zo zal hij beschikken over een personeelsregistratie, een planning, over methodieken om de veiligheid en kwaliteit op te volgen, om de financiële werking, de facturatie en de betaling van de kosten op te volgen en een gezonde financiële werking te realiseren. De documentatie is ter beschikking bij de organisator, niet noodzakelijk enkel om te beantwoorden op de vraag van het agentschap, maar om zelf zicht te hebben op een gezonde en kwalitatieve werking van de kinderopvang.
- Artikel 6: wat betreft de aanpassing in paragraaf 4: De Vlaamse raad WVG stelt dat de verantwoordelijkheid om strafonderzoeken te melden bij de organisator blijft liggen.

  De beoogde strafonderzoeken hebben niet enkel betrekking op gebeurtenissen binnen de werking van de kinderopvang. Indien een kinderbegeleider betrokken zou zijn in een onderzoek wegens kindermisbruik in de privésfeer wordt verwacht dat hij dit meldt bij zijn organisator of in voorkomend geval toekomstige organisator.

  Van de organisator wordt in deze verwacht dat hij in zijn arbeidsreglement, arbeidsovereenkomst of overeenkomst met zelfstandige medewerker vraagt om veroordelingen of strafonderzoeken met impact op de integriteit ten aanzien van minderjarigen te melden. De verantwoordelijkheid ligt bij de kinderbegeleiders en verantwoordelijken die de veroordelingen of strafonderzoeken moeten melden aan hun organisator en hierop contractueel worden gewezen.
  Een automatische gegevensstroom van Justitie naar het agentschap kan in de toekomst deze regeling vervangen. Dit betekent echter dat Justitie en het agentschap moeten beschikken over een databank van alle in de sector tewerkgestelde personen (zelfstandigen en werknemers) en deze gegevens mogen delen met de organisatoren waar deze personen worden tewerkgesteld of tewerkgesteld zijn. De uitwerking van dergelijke automatische gegevensuitwisseling kan niet op korte termijn uitgewerkt worden.

  Hierbij wordt ook nog gewezen op het bestaan van de omzendbrief COL 8/2014 houdende mededeling van opsporingsonderzoeken, vervolgingen en veroordelingen van ambtenaren, en personen die taken van openbaar belang waarnemen of die functies uitoefenen die doorgaans een gezagsrelatie met minderjarigen of kwetsbare personen impliceren, waarbij

eveneens veroordelingen (in kracht van gewijsde) en bepaalde strafonderzoeken worden meegedeeld aan werkgevers of administraties. Deze maakt een melding mogelijk van veroordelingen en onderzoeken ten aanzien van personen werkzaam in de sector, maar biedt evenmin garanties voor een volledige en geautomatiseerde opvolging van personen tewerkgesteld in de sector kinderopvang.

De aanbeveling 12/2 van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) luidde dan ook als volgt: "De verplichting opleggen bij de vergunning dat strafonderzoeken en veroordelingen die relevant zijn in het kader van kinderopvang, en die betrekking hebben op de organisator of medewerkers, door de organisator worden gemeld aan Kind en Gezin. Eveneens de verplichting opleggen aan organisatoren om in de arbeidsovereenkomst met hun medewerkers een meldingsplicht op te nemen in geval van een gerechtelijk onderzoek of veroordeling die relevant is in het kader van kinderopvang.".
In afwachting van een gecentraliseerde gegevensuitwisseling wordt de huidige werkwijze voorgesteld waarbij elke in de sector kinderopvang werkende persoon weet dat hij bepaalde veroordelingen en strafonderzoeken moet melden aan de organisator. Deze verplichting wordt contractueel vastgelegd zodat de betrokkenen op de hoogte zijn van de op hem rustende verplichting.

De vaststelling van de Vlaamse Raad WVG wordt gedeeld dat deze informatie mits de nodige garanties op privacy vlak zou moeten kunnen gecontroleerd worden aan de hand van de authentieke gegevens vanuit Justitie.
Eenzelfde screening aan de hand van de authentieke gegevens van justitie zou dan ook moeten kunnen gerealiseerd worden voor andere kwetsbare sectoren zoals sport, onderwijs, jeugdhulp

- Artikel 8: Er wordt een rechtsgrond voorzien voor kinderopvanglocaties die een vergunning hebben voor kinderopvang van baby's en peuters die hoofdzakelijk baby's en peuters opvangen, om ook eenzelfde prijs te kunnen toepassen voor buitenschoolse opvang die ze erbij nemen.

  De initiele toelichting gaf voorbeelden die nogal beperkend waren. De nadere regels zullen bepaald worden in het uitvoeringsbesluit.

- Artikel 12: wat betreft de vraag van de Vlaamse Raad WVG om in deze bepaling ook de rol van het Lokaal Overleg Kinderopvang op te nemen. Het is de bedoeling om het lokaal loket kinderopvang te verbinden met de bredere onthaal- en informatieopdrachten naar gezinnen met kinderen op lokaal niveau. Daarbij staat afstemming en/of samenwerking met het Huis van het Kind, het lokaal bestuur en de partners binnen dat samenwerkingsverband, met inbegrip van actoren kinderopvang, voorop. Uiteraard speelt ook de lokale realiteit mee en is het evident dat daar waar er een goed werkend Lokaal Overleg Kinderopvang is, deze ook zijn rol kan spelen.

- Artikel 16: Wat betreft de vraag van de Vlaamse Raad WVG om regelgevend te voorzien dat het agentschap ook duidelijk motiveert waarom een bepaalde maatregel genomen wordt, zal het ontwerp in die zin aangepast worden.
  "...In de beslissing, vermeld in het eerste lid, wordt transparant omschreven wat de bestuurlijke maatregel inhoudt, *de motivering voor de keuze van de opgelegde bestuurlijke maatregel* en welke voorwaarden in voorkomend geval vervuld moeten zijn en binnen welke termijn ze vervuld moeten zijn"

Hierbij wordt ook verwezen naar de algemene motiveringsplicht van bestuurshandelingen waarbij het agentschap sowieso transparant elke individuele beslissing moet motiveren conform de algemene bestuursregelgeving.
De beveiligende maatregelen moeten ook niet beschouwd worden als sanctionerende maatregelen, maar zijn in essentie bedoeld om de organisator te ondersteunen en stimuleren om de werking aan te passen terwijl de kinderopvanglocatie in de meeste gevallen kan open blijven. Uiteraard zal er rekening gehouden worden met het verweer van de organisator en de informatie die hij aanlevert en zal hij in beroep kunnen gaan tegen de maatregel. Zoals gezegd zijn de maatregelen preventief en stimulerend. Een zeer zware procedure om deze maatregelen te kunnen opleggen zou voorbijgaan aan deze doelstelling.

Wat betreft de bepaling waarbij het agentschap eventueel kosten kan aanrekenen aan de organisator zullen de concrete modaliteiten worden vastgelegd door de Vlaamse Regering. Dat kunnen bv de kosten zijn om een voorlopig bewindvoerder aan te stellen of een deel van de kosten van adviesverlening en ondersteuning in het geval van een organisator die zich gedurende geruime tijd niet conformeert aan de vergunningsvoorwaarden.

Wat betreft de vragen die de Vlaamse Raad WVG formuleert over de mogelijkheid om een forfaitair bedrag toe te kennen in het geval de oorzaak van de gebeurtenis volledig buiten de organisator of zijn medewerkers ligt betekent niet dat geen schadevergoeding meer kan gevorderd worden voor de rechter. De regeling is aanvullend bedoeld om in gevallen van inkomensverlies een gepaste vergoeding te voorzien. Het is aan de Vlaamse Regering om alle parameters hiervoor uit te werken op basis waarvan het agentschap zowel de kosten zal aanrekenen als een forfaitaire eenmalige vergoeding zal kunnen toekennen in specifieke gevallen van toepassing van het voorzorgsbeginsel.

De volgende delegatiebepaling wordt opgenomen in het voorontwerp:

" *De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels, die minstens de mogelijkheid bevatten om bezwaar in te dienen tegen de bestuurlijke maatregelen, vermeld in het eerste lid, die de parameters bevatten voor het vastleggen van de kosten voor bepaalde beveiligende maatregelen en voor het vastleggen van het eenmalig forfaitair bedrag, vermeld in het zevende en achtste lid.*

De Vlaamse regering bepaalt de maximale duurtijd van de eerste schorsingsbeslissing en van de beveiligende maatregelen.".

- Wat betreft de vraag van de Vlaamse Raad WVG om meer helderheid te geven met betrekking tot de toezichtsbepalingen in de verschillende decreten kan het volgende worden geduid:

1.Het Decreet houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid van 19 januari 2018 bevat het algemene kader voor het uitoefenen van het toezicht binnen Welzijn.
Het agentschap heeft steeds toezicht kunnen uitoefenen op basis van stukken. Dat stond reeds opgenomen in het decreet baby's en peuters. Deze mogelijkheid wordt nu uitgebreid naar 'alle informatie' om tegemoet te komen aan het voorzorgsbeginsel waarbij het agentschap rekening moet houden met alle informatie die het ontvangt indien dit risico's kan inhouden voor de kwaliteit en de veiligheid van de kinderopvang. Het gaat

onder meer om meldingen en klachten die worden onderzocht in het kader van handhaving. Het kan ook gaan om gesprekken die het agentschap voert met de organisatoren in het kader van de opvolging van aanmaningen en voornemens tot het nemen van een beslissing. Het gaat uiteraard ook nog steeds over het toezicht op basis van stukken die het agentschap opvraagt of die ter plaatse worden opgevraagd door de toezichthouder Zorginspectie. Stukken worden onder meer opgevraagd om na te gaan of een organisator de inbreuken heeft weggewerkt in het kader van een handhavingsprocedure.
Het decreet van 19 januari 2018 bevat eveneens in artikel 14 de mogelijkheid om "beschermende maatregelen" op te leggen:

"Als dat vereist is om de veiligheid of de gezondheid van de zorggebruiker te vrijwaren, kan de Vlaamse Regering concrete beschermende maatregelen opleggen aan de actor in de zorg. In dat bevel is de termijn bepaald waarin de maatregelen gelden en is omschreven welke voorwaarden vervuld moeten zijn om de vastgestelde gebreken te verhelpen.

Als het nemen van de maatregelen, vermeld in het eerste lid, om zeer dringende redenen van veiligheid of gezondheid van de zorggebruiker niet kan worden uitgesteld, kan de inspecteur aan de actor in de zorg concrete beschermende maatregelen opleggen die ten hoogste zeven dagen gelden. Die maatregelen kunnen door de Vlaamse Regering worden opgeheven, verlengd of gewijzigd, met een bevel als vermeld in het eerste lid.

De maatregelen, vermeld in het eerste en tweede lid, kunnen onder meer bestaan in een gehele of gedeeltelijke sluiting van de voorziening, het verbod bepaalde activiteiten te verrichten of voort te zetten, de verplichting bepaalde zorggebruikers in cohorte te behandelen of het verbod nieuwe zorggebruikers op te nemen.".

De "beveiligende maatregelen" die zijn opgenomen in het voorontwerp van decreet baby's en peuters hebben een andere doelstelling en met name het herstel van de inbreuk of de beveiliging van de kwaliteit in de kinderopvang om naar een duurzame naleving van de vergunningsvoorwaarden te gaan zonder daarom de kinderopvanglocatie te moeten sluiten. De beveiligende maatregelen zijn bestuurlijke maatregelen die naast de wijziging, schorsing, opheffing en geldboete zullen kunnen ingezet worden door het agentschap.
De "beschermende maatregelen" zoals opgenomen in het toezichtdecreet beogen een onmiddellijke actie mogelijk te maken, wanneer naar aanleiding van een bezoek ter plaatse een zeer dreigende en gevaarlijke situatie wordt vastgesteld.

2.Daarnaast heeft elke subsidierende overheid ook de mogelijkheid om de besteding van de subsidies op te volgen en dit op basis van de algemene federale en Vlaamse subsidieregelgeving.

De Vlaamse Codex Overheidsfinancien van 29 maart 2019 bepaalt dat de Vlaamse Regering de procedure vaststelt voor de ex-ante- en ex-postcontrole op de aanwending van de subsidies (art. 75).
De ex-postcontrole na toekenning van de subsidies wordt geregeld door de artikelen 73 tot en met 75 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinancien van 29 maart 2019 (aangehaald als "Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinancien van 17 mei 2019" en afgekort als "BVCO van 17 mei 2019").

Het agentschap ontleent een algemeen toezichtsrecht met betrekking tot alles wat aan subsidies kan verbonden zijn, op grond van de verplichting voor iedere begunstigde van een subsidie verantwoording te verstrekken over de aanwending van de ontvangen bedragen.

-Artikel 18: Wat betreft de opmerking van de Vlaamse Raad WVG inzake de aanpassing van de bewaartermijn voor het uittreksel Strafregister wordt de bepaling aangepast zodat de vastgestelde onduidelijkheid wordt weggewerkt.

-Artikel 19: Wat betreft de aanpassing van de rechtsgrond voor de actieve openbaarheid worden een aantal aanpassingen doorgevoerd in de tekst van de ontwerpbepaling om gevolg te geven aan de opmerkingen van de Vlaamse Raad WVG.

> *"Met betrekking tot de informatie, vermeld in het eerste lid, 6° en 7°, bepaalt de Vlaamse Regering bij welke bestuurlijke maatregelen en inbreuken en onder welke modaliteiten aan de organisator de mogelijkheid wordt geboden om te reageren op de bekendmaking."*

-Artikel 20: De Vlaamse Raad WVG stelt de vraag om dezelfde formulering te gebruiken voor zowel kinderopvang baby's en peuters als buitenschoolse opvang en de huidige bepaling in artikel 20 te schrappen. In het voorontwerp wordt echter geopteerd om voor de buitenschoolse opvang dezelfde regeling te hanteren als deze die geldt voor buitenschoolse opvang in andere sectoren zoals onderwijs, jeugd en Sport. Het label is immers niet verplicht om de activiteiten uit te voeren en bovendien zijn de doelgroep en activiteiten in veel gevallen ook meer gelijklopend en vergelijkbaar met de sector onderwijs, jeugd en Sport.

8.De Gegevensbeschermingsautoriteit verwees in haar schrijven van 12 juni 2023 naar haar standaardadvies van 24 maart 2023 met kenmerk 65/2023.

Bij de opmaak van de regelgeving werd reeds rekening gehouden met het standaardadvies van de Gegevensbeschermingsautoriteit. Er wordt rekening gehouden met:

1. De vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld;
2. De richtlijnen met betrekking tot de voorzienbaarheid van de verwerking van de persoonsgegevens.

9. Het JoKER advies werd verleend op 3 juli 2023.

De Memorie van Toelichting werd aangepast, rekening houdend met dit advies.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het decreet heeft uitsluitend betrekking op gemeenschapsaangelegenheden.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1.

Dit decreet heeft enkel betrekking op gemeenschapsaangelegenheden.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters

Artikel 2.
Er worden een aantal definities toegevoegd aan artikel 2, eerste lid.

De belangrijkste toevoegingen zijn de definities van het "voorzorgsbeginsel" en van het "beleidsvoerend vermogen".

Tijdens de evaluatie van het handhavingsbeleid van het agentschap stelde de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) vast dat het agentschap op basis van het huidige regelgevende kader enkel tot handhaving kon overgaan bij het vaststellen van een inbreuk op een vergunningsvoorwaarde. Het agentschap had eveneens de mogelijkheid om tot een tijdelijke schorsing over te gaan als er ernstige indicaties zijn dat er een inbreuk is op de vergunningsvoorwaarden en dat daardoor de veiligheid en gezondheid van de kinderen in het gedrang komt, maar van deze mogelijkheid werd in de praktijk weinig gebruik gemaakt, bij gebrek aan vooropgesteld voorzorgsbeginsel.

Gelet op de kwetsbaarheid van de opgevangen jonge kinderen moet het agentschap de mogelijkheid hebben om steeds te kunnen optreden nog voor er een inbreuk is vastgesteld, wanneer zich risico's voordoen die verontrustend zijn voor de kwaliteit van de kinderopvang en dus voor de veiligheid van de opgevangen kinderen. Met het oog op het verbreden van de juridische basis voor het agentschap wordt het voorzorgsbeginsel bijgevolg gedefinieerd.

Het voorzorgsbeginsel bevat 3 aspecten, met name de voorzorg, de preventie en de zorgvuldigheid. Zie algemene toelichting.

In dit decreet en de uitvoeringsbesluiten zal uitvoering moeten gegeven worden aan de gevolgen van het voorzorgsbeginsel in de handhavingsketen en met name:

- De rol van het voorzorgsbeginsel in het toezicht door het agentschap en de handhavingsketen;
- De differentiatie en aanpassing van de maatregelen die kunnen worden wordt ingezet;
- De informatie aan alle betrokkenen over het toezicht en de handhaving.

Wat betreft het beleidsvoerend vermogen formuleerde de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) de volgende aanbevelingen:

"13/1 Het beleidsvoerend vermogen moet onderdeel worden van de minimale kwaliteitseisen om een kinderopvanginitiatief te kunnen opstarten.

13/2 Maak een duidelijke definitie van beleidsvoerend vermogen van potentiele starters.".

Het is één van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) (13.1/13.2) om het beleidsvoerend vermogen ook decretaal te verankeren in de regelgeving als startvoorwaarde voor het bekomen van een vergunning. Het beleidsvoerend vermogen moet niet enkel bij de start aanwezig zijn, maar ook gedurende de volledige werking van een organisator.

De definitie is, met het oog op eenvormigheid, overgenomen uit de regelgeving over kwaliteitslabel kleuteropvang.

Artikel 3.
In artikel 3 wordt het tweede lid geactualiseerd en aangevuld met een bepaling in functie van het uitwerken van een financieringskader dat een duurzame uitbouw van de kinderopvang moet mogelijk maken zowel kwalitatief als kwantitatief.

Deze bepaling werd aangepast als gevolg van het advies uitgebracht door Vlaamse Raad WVG en de SERV (zie algemene repliek op adviezen).

Artikel 4.
In artikel 4 wordt het eerste lid vervangen door een bepaling die de vergunningsplicht behoudt doch op decreetniveau geen onderscheid meer maakt tussen gezinsopvang en groepsopvang. Dat onderscheid en de definiering van het onderscheid wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering, die een onderscheid kan maken op basis van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen. Een afzonderlijk vergunningstype gezinsopvang en groepsopvang is echter niet nodig. De vergunning heeft zowel voor kleinschalige als grootschalige kinderopvanglocaties dezelfde finaliteit en inhoud. Naar concrete voorwaarden kan wel worden gedifferentieerd naargelang het aantal plaatsen waarvoor de vergunning geldt, maar dat kan ook zonder de opdeling gezinsopvang/groepsopvang. De praktijk sedert 2014 leert dat het aantal vergunde plaatsen daartoe de bepalende factor is, eerder dan de termen gezinsopvang en groepsopvang op zich.

De vergunning voor kinderopvang aan huis is tot op heden niet uitgevoerd. Er is ook geen intentie meer om dit uit te voeren.

Artikel 4, derde lid, wordt aangepast met het oog op de beoordeling van het beleidsvoerend vermogen als startvoorwaarde voor het bekomen van een vergunning. Het is belangrijk dat de organisator van bij de start van kinderopvang beschikt over beleidsvoerend vermogen om kwaliteitsvolle kinderopvang te organiseren. Het gewijzigde artikel geeft het agentschap de mogelijkheid om dit te onderzoeken alvorens een vergunning al dan niet toe te kennen. Het begrip beleidsvoerend vermogen wordt door de Vlaamse Regering concreet verder uitgewerkt.

Opgemerkt wordt dat dit een belangrijke aanpassing is ten opzichte van vandaag. Gezien er een overgangsperiode is van tien jaar m.b.t. de kwalificatievoorwaarden (tot 1 april 2024), zijn er op vandaag weinig parameters voorhanden om een vergunning te weigeren (tenzij een uittreksel uit het strafregister). Daardoor kan bijna iedereen met kinderopvang starten en ligt de nadruk bij de handhaving van kwaliteit voornamelijk op de werking, dus eens er gestart is met kinderopvang. Het is evenwel veel effectiever om ook al voor de start een grondige controle te doen, waardoor de zgn. 'toegangspoort' voor kinderopvang sterker bewaakt zal worden. Hierdoor zullen sommige kandidaat-organisatoren misschien niet in aanmerking komen om een vergunning te krijgen. Belangrijk daarbij is dat bij de uitwerking van deze nieuwe startvoorwaarde, er voldoende nuance ingebouwd wordt, waardoor het bijvoorbeeld mogelijk is dat een kandidaat-organisator al aan de slag kan gaan, maar met een beperkte opvangcapaciteit, en eventueel geleidelijk aan, gedurende een vormingstraject, de capaciteit kan verhogen.

Artikel 5.
In artikel 5 wordt ook het onderscheid tussen gezinsopvang en groepsopvang opgeheven en wordt een bepaling geschrapt die louter betrekking had op de kinderopvang aan huis.

Artikel 6.
Artikel 6 wordt gewijzigd.
Artikel 6 bevat de vergunningsvoorwaarden waaraan een organisator moet voldoen om een vergunning te bekomen en te behouden.

1° In paragraaf 1 wordt bepaald wat de voorwaarden van het beleidsvoerend vermogen zijn: een duidelijk leiderschap, een geïntegreerde aanpak, een reflectieve, proactieve en reactieve houding, een innovatieve houding, doeltreffende communicatie en transparantie en samenwerking.

2° Paragraaf 2 wordt opgeheven. De voorwaarde om draagkracht na te gaan wordt gevat binnen het beleidsvoerend vermogen van de organisator, en de nadere voorwaarden die daarvoor uitgewerkt worden op niveau van het Vergunningsbesluit.

3° Paragraaf 3 wordt eveneens opgeheven, aangezien die louter betrekking heeft op de kinderopvang aan huis, die niet meer mogelijk is.

4° paragraaf 4 wordt vervangen zodat de bepalingen enerzijds rekening houden met de bepalingen van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers en anderzijds rekening te houden met de specifieke

behoeften in de sector kinderopvang en de aanbevelingen die werden geformuleerd door de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC).

Wat betreft het uittreksel strafregister formuleerde de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) de volgende aanbevelingen:

"12.1.De organisator moet het uittreksel van strafregister model 596.2 Sv niet enkel bij de opstart maar ook na elke intervalperiode van drie jaar aan Kind en Gezin voorleggen. De organisator dient dit ook van alle medewerkers elke drie jaar op te vragen. Bij gezinsopvang moet de onthaalouder ook van degenen die bij de onthaalouder gedomicilieerd zijn een uittreksel kunnen voorleggen.

12/2. De verplichting opleggen bij de vergunning dat strafonderzoeken en veroordelingen die relevant zijn in het kader van kinderopvang, en die betrekking hebben op de organisator of medewerkers, door de organisator worden gemeld aan Kind en Gezin. Eveneens de verplichting opleggen aan organisatoren om in de arbeidsovereenkomst met hun medewerkers een meldingsplicht op te nemen in geval van een gerechtelijk onderzoek of veroordeling die relevant is in het kader van kinderopvang.".

Deze aanbevelingen zijn niet volledig in overeenstemming met het vermelde decreet van 3 juni 2022. Gelet op de specifieke situatie van de voorzieningen inzake kinderopvang wordt in het decreet baby's en peuters een aangepaste regeling ingeschreven die in de lijn ligt van de aanbevelingen maar toch de organisatoren responsabiliseert om het goed gedrag en zeden van hun medewerkers, zaakvoerders en bestuurders van nabij op te volgen, zoals ook voorzien is in het decreet van 3 juni 2022.

Zie algemene toelichting, punt 3.

Door deze voorstellen worden de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) in belangrijke mate gevolgd, doch wordt ook maximaal rekening gehouden met de bepalingen van het decreet van 3 juni 2022, nl. dat de verantwoordelijkheid voor de controle op het goed gedrag en zeden en het uittreksel strafregister in eerste instantie ligt bij de organisatoren die dichter staan bij de medewerkers. Via de meldingsplicht van de organisator aan het agentschap worden strafonderzoeken en veroordelingen tijdens de tewerkstelling/aanstelling van de medewerkers/bestuurders/zaakvoerders wel gemeld aan het agentschap.
Door decretaal een bewaarplicht op te leggen van drie jaar is controle steeds mogelijk door de toezichthouders.

Deze bepaling wordt aangepast gelet op de adviezen van de Vlaamse Raad WVG en de SERV. Er worden ook nog enkele correcties en verduidelijkingen aangebracht

om de tekst aan te passen aan een ondertussen meer actuele omschrijving van het beleidsvoerend vermogen.

Artikel 7.
Artikel 7, eerste lid, wordt aangepast door louter te verwijzen naar 'de vergunning', i.p.v. de vergunning voor gezinsopvang of voor groepsopvang.

Artikel 8.
Artikel 8 wordt gewijzigd. Organisatoren kinderopvang kunnen op basis van artikel 8 van het decreet baby's en Peuters, een subsidie voor inkomenstarief (IKT) krijgen (uitgewerkt in het Subsidiebesluit van 22 november 2013).

Onder kinderopvang wordt verstaan: de opvang van baby's en peuters tot ze naar de kleuterschool gaan (zie artikel 2, 2°, decreet baby's en peuters).

Opdat deze organisatoren, binnen hun vergunde capaciteit, ook een inkomensgerelateerde bijdrage zouden kunnen vragen voor buitenschoolse opvang, m.n. wanneer er kinderen die naar de basisschool gaan (bv. op schoolvrije dagen en vakanties in het verlengde van de opvang van het kind bij de opvang baby's en peuters van broers of zusjes) gebruik maken van kinderopvang in een kinderopvanglocatie die een vergunning heeft voor kinderopvang van baby's en peuters die hoofdzakelijk baby's en peuters opvangt, is er een rechtsgrond nodig in het decreet. Opgemerkt wordt dat structurele buitenschoolse opvang van kinderen die naar de basisschool gaan, geregeld is in het decreet BOA.

Artikel 9 en 10.
Zowel in artikel 9 als in artikel 10 wordt het onderscheid tussen gezinsopvang en groepsopvang opgeheven.

Artikel 11.
Dit artikel creeert door de wijziging van artikel 11 de rechtsgrond in het decreet baby's en peuters voor de subsidiering van organisaties die ondersteuning aanbieden aan de organisatoren kinderopvang en past de mogelijkheid tot subsidiering eveneens aan voor de organisatoren van de Lokale Loketten Kinderopvang aan de gewijzigde bepalingen van artikel 13.

Artikel 12.
Een aanpassing van de huidige formulering met betrekking tot de Lokale Loketten Kinderopvang zoals opgenomen in artikel 13 is wenselijk om de volgende redenen:

1) Door de organisatie van het lokaal loket kinderopvang principieel toe te kennen aan het lokaal bestuur, wordt erkend dat het lokaal loket kinderopvang een belangrijk instrument is voor het lokale kinderopvangbeleid. Bovendien wordt het gemakkelijker voor het lokaal bestuur om een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid te voeren en voor alle betrokken actoren om geïntegreerd samen te werken voor de

ondersteuning van gezinnen met (jonge) kinderen . Dit zorgt voor een vereenvoudiging voor het agentschap, voor het lokaal bestuur en voor het werkveld.

2) Neutraliteit: nu laat de regelgeving toe dat organisatoren kinderopvang ook initiatiefnemer zijn van het lokaal loket kinderopvang. Ook al benadrukt het agentschap in zijn richtlijnen dat deze opdrachten van elkaar moeten worden gescheiden en dat het lokaal loket kinderopvang een neutrale dienstverlening moet zijn, in praktijk kunnen we dit moeilijk controleren. Het agentschap ontving recent ook een melding van de Belgische Mededingingsautoriteit die stelde: *"Het Decreet Kinderopvang lijkt ons een situatie in het leven te roepen die strijdig kan zijn met het mededingingsrecht[6] (..) Dit bepaalt dat een overheid, zoals de Vlaamse overheid, geen maatregelen mag nemen die misbruik van machtspositie door een onderneming of een mededingingsbeperkende overeenkomst tussen ondernemingen in de hand werken. Indien een juridisch kader een belangenconflict creëert en leidt tot een ongelijk speelveld voor economische operatoren, kunnen deze bepalingen geschonden zijn.[7]".*

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels, onder andere wat betreft de scheiding van de rol van organisator van kinderopvang en de rol van organisator van het lokaal loket kinderopvang. Die laatste rol sluit aan bij de opdracht van het lokaal bestuur inzake de regie van kinderopvang.

Artikel 13.

Artikel 15, derde lid, bepaalt dat het agentschap toezicht uitoefent op stukken. Deze bepaling wordt geschrapt aangezien deze bepaling nu overbodig wordt aangezien het agentschap op basis van het voorzorgsbeginsel toezicht mag uitoefenen op basis van 'alle voorhanden zijnde informatie'. Dat houdt in ieder geval in dat het agentschap toezicht mag uitoefenen op basis van stukken maar ook op basis van andere informatie waarover het agentschap beschikt.

Artikel 14.

Er wordt in hoofdstuk 6, afdeling 1, een nieuwe onderafdeling (1/1) dat bestaat uit twee bepalingen die betrekking hebben op het voorzorgsbeginsel.

Een nieuw artikel 15/1 bepaalt dat het agentschap toezicht mag uitoefenen op basis van 'alle voorhanden zijnde informatie'. Daarbij wordt het voorzorgsbeginsel gehanteerd wat betekent dat het agentschap kan optreden wanneer er:

1° een risico is van een schending van de fysieke of psychische integriteit van de kinderen;

2° een vaststelling is van een ernstige gebeurtenis waarbij de fysieke of psychische integriteit van de kinderen werd geschonden.

---

[6] *(art. 106, §1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie ("VWEU")[6] samen met art. 102 VWEU en/of art 101 VWEU*

[7] Arrest van het Hof van 1 juli 2008 in zaak C-49/07, MOTOE, §49 en 50 , Arrest van het Hof (Derde kamer) van 17 juli 2014 in zaak C-553/12 P, Commissie/DEI, §43 en 44

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels bepalen wat betreft de toepassing van het voorzorgsbeginsel.

In opvolging van de adviezen van de Vlaamse Raad WVG en de SERV wordt de delegatie verplicht en niet facultatief. De Vlaamse Regering zal in het uitvoeringsbesluit de elementen opnemen op basis waarvan een risicoinschatting zal gemaakt worden op basis waarvan het agentschap kan overgaan tot het opleggen van een proportionele bestuurlijke maatregel. Ook de communicatieprocedure ten aanzien van de organisator zal worden vastgelegd in dat uitvoeringsbesluit.

Artikel 15.
Artikel 18 wordt gewijzigd op een aantal eerder technische bepalingen met betrekking tot het opmaken van een aanmaning.

De aanmaning kan ook gegeven worden vanuit het voorzorgsbeginsel.

De aanmaning kan achterwege blijven in 4 gevallen:

1. Bij dringende noodzakelijkheid (nu voorzien);
2. Als er geen herstel van de inbreuk meer mogelijk is (vb. vastgestelde fraude of flagrante inbreuken op de regelgeving). Een aanmaning heeft dan geen zin aangezien een herstel niet mogelijk is;
3. Bij de niet naleving van een beveiligende maatregel. In dat geval is er reeds een traject lopend met de organisator die op de hoogte is van de vastgestelde inbreuk of risico. Hij heeft ook reeds een termijn gekregen om de nodige acties te ondernemen om de inbreuken te herstellen of risico's weg te werken. Hij zal wel in het kader van een nieuwe bestuurlijke maatregel opnieuw de kans krijgen om gehoord te worden. (via aanpassing aan het Handhavingsbesluit van 11 december 2015);
4. bij de stopzetting van de subsidie in geval van gelijktijdige opheffing of wijziging van de vergunning.

Onder dringende noodzakelijkheid wordt verstaan dat een beslissing noodzakelijk is wegens een manifeste overtreding van de vergunningsvoorwaarden of wanneer er ernstige risico's zijn op een schending van de fysieke of psychische integriteit van de opgevangen kinderen.

Artikel 16.
Artikel 19 wordt gewijzigd.

- Er worden bijkomende bestuurlijke maatregelen voorzien, nl. de beveiligende maatregelen;
- De maatregelen kunnen genomen worden niet enkel als het toezicht wordt verhinderd of de bepalingen van het decreet of uitvoeringsbesluiten niet worden nageleefd, maar ook in toepassing van het voorzorgsbeginsel;
- De Vlaamse Regering krijgt de delegatie om deze bepalingen verder uit te voeren.

Het is mogelijk om verschillende beveiligende maatregelen te kunnen combineren. Uiteraard zal elke maatregel gemotiveerd moeten worden en proportioneel aan de vastgestelde inbreuk of het vastgesteld risico in het kader van het voorzorgsbeginsel.

Het decreet neemt de volgende maatregelen op die kunnen ingezet worden:
1° de wijziging van de vergunning al dan niet gekoppeld aan het verbod om bepaalde ruimtes in de kinderopvanglocatie in gebruik te nemen;
2° de beperking van de openingsdagen-en uren;
3° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de risico's met betrekking tot de persoon van de organisator of van een persoon werkzaam in de kinderopvanglocatie, door een organisatie of deskundige, vermeld in artikel 15/2;
4° de screening en adviesverlening aan het agentschap van de competenties van de organisator met betrekking tot het beleidsvoerend vermogen, door een organisatie als vermeld in artikel 11;
5° het opleggen van een verbod voor een organisator om een vergunning aan te vragen als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op de ongeschiktheid om als organisator op te treden in een kinderopvanglocatie;
6° het opleggen van een verbod voor een persoon werkzaam in de kinderopvang om als verantwoordelijke tewerkgesteld te worden in een kinderopvanglocatie als het handhavingsdossier elementen bevat die wijzen op de ongeschiktheid om dergelijke functie op te nemen in een kinderopvanglocatie;
7° het opleggen ten aanzien van één of meerdere personen die werkzaam zijn in de kinderopvanglocatie van een verbod om activiteiten op te nemen met de opgevangen kinderen;
8° het opleggen van een specifieke ondersteuning, al dan niet op de werkvloer, of van een specifieke opleiding;
9° het opleggen van een verbod om nieuwe contracten af te sluiten met gezinnen;
10° de rechter verzoeken een voorlopige bewindvoerder aan te stellen.

De beveiligende maatregelen zijn steeds tijdelijk. Meestal blijft de kinderopvanglocatie open, maar in bepaalde omstandigheden kan het ook noodzakelijk zijn de vergunning te schorsen in afwachting dat de organisator de inbreuken of risico's kan wegwerken of tot op het ogenblik dat het agentschap bv. zicht heeft op de taxatie van de risico's die werden vastgesteld in het kader van het voorzorgsbeginsel.

Het onderscheid tussen 3° en 4° heeft betrekking op de aard van de screening en adviesverlening en de instantie die deze adviesverlening zal uitvoeren:

3°) De screening van de risico's ten aanzien van de persoon van de organisator of ten aanzien van een medewerker in de kinderopvang wordt op dit ogenblik uitgevoerd door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling (VECK). Deze risicotaxatie heeft betrekking op de draagkracht, persoonlijkheid en andere risico's die verbonden zijn aan de persoon van de organisator of medewerker. Het VECK adviseert het agentschap of de kinderopvanglocatie al dan niet open kan blijven en welke voorwaarden en eventueel moeten opgevolgd worden op basis van de screening van de risico's en eventueel beveiligende factoren;

4°) De screening van de competenties heeft betrekking op het beleidsvoerend

vermogen van de organisator. Deze competenties moeten bij de start aanwezig zijn en behouden blijven tijdens de werking. Indien hierin tekorten worden vastgesteld kan het agentschap specifieke ondersteuning opleggen door de instanties die hiervoor worden aangesteld.

De kosten van bepaalde beveiligende maatregelen kunnen desgevallend geheel of gedeeltelijk door het agentschap worden ten laste gelegd van de organisatoren. Deze maatregel is gewenst om te vermijden dat organisatoren zouden rekenen op de beveiligende maatregelen om ondersteuning of opleiding te krijgen ten laste van de overheid, daar waar goed werkende organisatoren deze kosten zelf dragen door zorgvuldig te handelen.
Ook indien een tijdelijke maatregel genomen wordt naar aanleiding van een specifieke gebeurtenis waarna blijkt dat de gebeurtenis buiten de schuld van de organisator of zijn medewerkers ligt, kan eenmalig een forfaitair bedrag worden toegekend voor geleden inkomensverlies.
De Vlaamse Regering zal hiervoor de verdere parameters vastleggen.

In opvolging van de adviezen van de Vlaamse Raad WVG en de SERV zal in de beslissing van het agentschap om een bestuurlijke maatregel op te nemen ook de motivering worden opgenomen voor de keuze van de betreffende maatregel.
Bij besluit van de Vlaamse Regering zal eveneens een beroepsmogelijkheid worden ingeschreven voor elke bestuurlijke maatregel.

Artikel 17.
Bevat de oprichting van het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang.
De decretale opdrachten worden vastgelegd zodat dit Comité effectief het handhavingsbeleid kan evalueren en het agentschap en de minister kan adviseren met betrekking tot het verbeteren van de handhavingsprocedures en de beslissingskaders met betrekking tot de handhaving inzake kinderopvang.

Heel belangrijk zullen de adviezen zijn van het Comité met betrekking tot de toepassing van het voorzorgsbeginsel. Dit zijn nieuwe principes in het kader van de handhaving waarvoor de externe deskundigheid een belangrijke meerwaarde zal bieden aan het agentschap om deze vorm te geven in het handhavingsbeleid van het agentschap.

De Vlaamse Regering krijgt de delegatie om verdere uitvoering te geven aan de bepalingen die noodzakelijk zijn om de werking van dit comité verder vorm te geven.

Artikel 18.
Artikel 24, dat betrekking heeft op de gegevensverwerking van het agentschap en de andere betrokkenen inzake kinderopvang, wordt gewijzigd met nodige aanpassingen.

1°) In het eerste lid, 2°, b), wordt een rechtsgrond ingevoerd voor het agentschap om ook de tewerkstellingsgegevens te verwerken van de organisatoren, de verantwoordelijken, de kinderbegeleiders en eventueel andere medewerkers in het kader van de handhaving van de vergunnings-en subsidievoorwaarden. Deze gegevens over de tewerkstelling kunnen door het agentschap gebruikt worden enerzijds voor de berekening van de subsidies (leeftijdscomponent), maar kunnen ook gebruikt worden om de effectieve personeelsbezetting van een organisator te kennen en de gegevens van de personen die tewerkgesteld zijn in een bepaalde kinderopvanglocatie. Op dit ogenblik zijn enkel de tewerkstellingsgegevens gekend zoals die op 1 januari worden doorgegeven aan het agentschap door de organisator. De tewerkstellingsgegevens van de organisatoren en de medewerkers in de kinderopvanglocaties kunnen de basis zijn om op termijn te linken met de gegevens inzake het strafregister en handhavingsdossiers indien deze betrekking hebben op handelingen van de medewerkers zelf.

2°) Het agentschap kan de gegevens bezorgen aan de vermelde organisaties die het agentschap adviseren of de organisatoren ondersteunen. De gegevens kunnen eveneens gedeeld worden indien het agentschap een situatie meldt aan het parket in het kader van de ambtelijke aangifteverplichting (artikel 29 wetboek van strafvordering) of in het kader van een lopend strafonderzoek.

Verder in artikel 24 worden de gegevens vermeld die noodzakelijk zijn voor de opdrachten van instanties die nieuwe decretale opdrachten hebben in het kader van de handhaving.

3°) Er worden bepalingen toegevoegd die betrekking hebben op de gegevensverwerking door de volgende instanties:

- Het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang;
- De organisaties of deskundigen aangesteld door de Vlaamse Regering of het agentschap in uitvoering van artikel 15/1, op dit ogenblik het Vlaams Expertisecentrum Kinderopvang;
- De organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°.

Aangezien deze instanties elk een specifieke opdracht hebben in de advisering van het agentschap over het handhavingsbeleid, over de geschiktheid om een kinderopvanglocatie te organiseren of er tewerkgesteld te zijn of in de ondersteuning van organisatoren die in een handhavingstraject betrokken zijn of nood hebben aan ondersteuning bij de naleving van bepaalde vergunningsvoorwaarden, hebben deze instanties de in de bepaling vermelde persoonsgegevens nodig.

4°) Voor wat betreft de controle van het uittreksel uit het strafregister wordt in het decreet een bewaartermijn opgelegd van drie jaar. Na drie jaar moet een nieuw uittreksel strafregister worden opgevraagd bij de betrokkene. Bij het uitdienstreden

moet het uittreksel worden vernietigd. Bij een vernieuwing moet het voorgaande uittreksel eveneens worden vernietigd.
Hierbij wordt afgeweken van artikel 5 van het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering.
Gelet op de kwetsbaarheid van de jonge opgevangen kinderen is het belangrijk dat de naleving van de verplichting voor de organisatoren kan gecontroleerd worden.
Gelet op de aanbeveling van de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) wordt de termijn waarna de organisator een nieuw uittreksel strafregister moet opvragen vastgelegd worden op 3 jaar.

Wat betreft deze bepaling merkt de VTC op dat: *"Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. Voor punt g) van artikel 9, tweede lid, moet het zwaarwegend algemeen belang worden gemotiveerd. De VTC vraagt dan ook om de memorie op deze punten aan te vullen.".*

Wat betreft de gegevens die verwerkt zullen worden op basis van artikel 6.1, e), van de Algemene Verordening Gegevensverwerking : "de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;".

In het voorontwerp van decreet worden persoonsgegevens opgesomd die verwerkt worden door de volgende instanties:
-Het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang;
-De organisaties of deskundigen die aangesteld zijn door de Vlaamse Regering of het agentschap ter uitvoering van artikel 15/1, op dit ogenblik het Vlaams Expertisecentrum Kinderopvang;
-De organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°.

De opgesomde gegevens zijn proportioneel voor de doeleinden die opgelegd worden aan de vermelde organisaties.
De gegevens worden verwerkt met het oog op de bescherming van de gezondheid en veiligheid van de opgevangen kinderen. Deze instanties hebben een bepaalde opdracht om het handhavingsbeleid op te volgen of te ondersteunen dan wel om de organisatoren preventief te ondersteunen met het oog op de kwaliteit en veiligheid geboden in de kinderopvang. De gegevens zijn noodzakelijk om deze taak van algemeen belang te kunnen realiseren.
-Het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang onderzoekt aan de hand van concrete dossiers de kwaliteit en doelmatigheid van het handhavingsbeleid. Het comité kan alle gewenste adviezen uitbrengen aan het agentschap of de minister om de kwaliteit van het handhavingsbeleid te evalueren

en te verbeteren. Het comité kan dit enkel doen aan de hand van de noodzakelijke dossiergegevens. De bewaartermijn wordt kort gehouden aangezien het comité niet langer over de gegevens moeten beschikken zodra ze het advies hebben uitgebracht of het onderzoek en de evaluatie van het handhavingsbeleid hebben afgerond.
- De organisaties of deskundigen die het agentschap adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel hebben eveneens de vermelde gegevens nodig om in concreto te onderzoeken of bepaalde risico's kunnen vastgesteld of bevestigd worden bij een bepaalde organisator in de kinderopvang. Deze risicoinschatting kan enkel geschieden indien deze organisaties beschikken over alle vermelde persoonsgegevens aangevuld met de informatie die ze zullen inwinnen bij de betrokken organisator. Op dit ogenblik wordt deze opdracht opgenomen door het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling dat ook vanuit haar andere opdrachten en de opdrachten van de Vertrouwenscentra Kindermishandeling voldoende vertrouwd is met het beroepsgeheim en de verwerking van persoonsgegevens. De preventie van vormen van kindermishandeling in de context van kinderopvangvoorzieningen behoort duidelijk tot een opdracht van algemeen belang. De bewaartermijn is langer omdat deze organisatie/deskundige de betrokken kinderopvang gedurende een langere termijn moet kunnen opvolgen.
- De organisaties die een subsidie ontvangen voor de ondersteuning van organisatoren als vermeld in artikel 11, 2°, zijn de organisaties die aangesteld worden ter ondersteuning van de organisatoren voor de realisatie van de vergunningsvoorwaarden. De gegevens zijn beperkt tot de informatie die noodzakelijk is voor de ondersteunende opdracht. De bewaartermijn is eveneens langer aangezien deze organisaties de betrokken organisatoren ook moeten ondersteunen gedurende een langere periode. De ondersteuning van de sector bij de implementatie van de vergunningsvoorwaarden en het ondersteunen bij de vaststelling van inbreuken of risico's behoort duidelijk tot een opdracht van algemeen belang, gelet op de legitieme doelstelling om een kwalitatieve en veilige kinderopvang te realiseren ter bescherming van de integriteit en veiligheid van de opgevangen kinderen.

Wat betreft de verwerking van de gegevens over de gezondheid moet in overeenstemming met punt g) van artikel 9, tweede lid, het zwaarwegend algemeen belang worden gemotiveerd in de Memorie van Toelichting. De bepaling luidt als volgt: "de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geeerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene;".

Zowel het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang als de organisaties of deskundigen die het agentschap adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel verwerken gegevens die betrekking hebben op de gezondheid.

In eerste instantie betreft het de gegevens over de gezondheid van de kinderen die tijdens de kinderopvang getroffen worden door een incident dat mogelijk in verband kan gebracht worden met een situatie in de opvang. Het kunnen plotse letsels zijn (breuken, symptomen van SIS,..) dan wel het onwel worden door een in eerste instantie onduidelijke oorzaak. De vermelde organisaties hebben deze gezondheidsgegevens nodig in functie van hun opdracht, enerzijds opvolgen of de handhaving na letsels of ziekte mogelijk verwijtbaar aan de kinderopvang op een correcte wijze is verlopen, dan wel of er zich risico's voordoen die de overheid nopen over te gaan tot een bestuurlijke maatregel. Daar waar zich letsels voordoen is het van zwaarwegend algemeen belang dat de overheid optreedt met het oog op de bescherming enerzijds van het getroffen kind en anderzijds van de andere opgevangen kinderen.

Het Comité van Toezicht op de Handhaving in de Kinderopvang en de organisaties of deskundigen die het agentschap adviseren in het kader van het voorzorgsbeginsel verwerken ook gegevens over het uittreksel uit het strafregister. Gelet op de doeleinde om de veiligheid en gezondheid van de opgevangen kinderen te beschermen is de verwerking van deze gegevens noodzakelijk in hoofde van deze vermelde instanties.

Wat betreft de bijzondere categorieen van gegevens (gegevens over de gezondheid en strafrechtelijke gegevens) zal het agentschap de nodige veiligheidsmaatregelen treffen en met name:

- de categorieen van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
- de lijst van de aldus aangewezen categorieen van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.

Het agentschap zal een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren die mogelijk nog andere maatregelen zullen adviseren.

Er wordt in overeenstemming met het advies van de VTC een zestiende bepaling toegevoegd waarbij uitdrukkelijk wordt bepaald welke transparantiebepalingen zoals voorzien in de Algemene Verordening Gegevensbescherming elke verwerkingsverantwoordelijke zal moeten realiseren.

Artikel 19.

Invoeging van nieuw artikel 24/1 dat een nieuwe bepaling bevat die de rechtsgrond levert voor de actieve openbaarheid voor het agentschap, Zorginspectie en de Lokale Loketten Kinderopvang.

De decreetgever beseft dat het bekendmaken van bepaalde informatie een inmenging kan inhouden op de persoonlijke levenssfeer van de organisatoren. Deze inmenging wordt gerechtvaardigd vanuit de bescherming van de gezondheid van kinderen en/of de bescherming van de rechten en vrijheid van kinderen, zoals voorzien door artikel 8, tweede lid, EVRM. De doelstelling van de actieve openbaarheid beoogt de ouders in staat te stellen een inschatting over de veiligheid van de organisator te maken, door de persoonsgegevens, alsook de handhavingsmaatregelen en inspectierapporten openbaar te maken.

Het is voor (toekomstige) ouders niet mogelijk om op een eenvoudige manier de inspectieverslagen en klachtrapporten over een bepaald kinderopvanginitiatief te raadplegen. Daardoor is het voor ouders moeilijk in te schatten of een kinderopvanginitiatief voldoende veilig en kwaliteitsvol is om hun kinderen aan toe te vertrouwen. Ook de inspanningen die kinderopvanginitiatieven doen om tegemoet te komen aan een inspectieverslag zijn op dit moment niet transparant te raadplegen.

In de verschillende paragrafen wordt een rechtsgrond geboden voor de actieve openbaarheid voor de toezichthouder, het agentschap en de Lokale Loketten Kinderopvang. We verantwoorden in elke paragraaf waarom de vermelde informatie bekendgemaakt wordt.

Paragraaf 1 geeft een specifieke rechtsgrond voor de toezichthouder, met name Zorginspectie, om in het kader van de actieve openbaarheid de vermelde informatie over de vergunde kinderopvanglocaties via inspectierapporten bekend te maken op de website. Inspectierapporten zijn bestuursdocumenten opgemaakt op basis van de inspectieverslagen en die tot doel hebben de burgers te informeren over de werking van de kinderopvanglocaties.
In de inspectierapporten worden de relevante gegevens vermeld om de kinderopvanglocatie en de organisator te kunnen identificeren en wordt in algemene bewoording beschreven of en in welke mate de organisator in de betrokken kinderopvanglocatie de vergunnings-en subsidievoorwaarden naleeft.
Informatie van persoonlijke aard kan enkel bekend gemaakt worden voor zover deze informatie niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het privéleven van de betrokkene.

Paragraaf 2 biedt een rechtsgrond voor de actieve openbaarheid van bestuur voor het publiceren van de vermelde informatie door het agentschap op zijn website.

Het agentschap zal de volgende informatie publiceren op zijn website:
1° de naam en het adres van de organisator;
2° de rechtsvorm van de organisator, als het om een rechtspersoon gaat;
3° het ondernemingsnummer van de organisator;
4° de vergunde capaciteit, in voorkomend geval per kinderopvanglocatie;
5° in voorkomend geval, de naam en het adres van de kinderopvanglocatie(s);

6° in voorkomend geval, de bestuurlijke maatregel die het agentschap heeft getroffen, zolang die van kracht is, met daarbij een status van de reactie van de organisator;
7° in voorkomend geval, de vastgestelde inbreuken op de regelgeving en de meldingen die aanleiding hebben gegeven tot de bestuurlijke maatregel.

De eerste vier informatie-elementen hebben betrekking op de noodzakelijke identificatie van de organisator. Deze elementen zijn algemeen bekend en ook reeds publiek gemaakt, vb. via de Kruispuntbank voor ondernemingen en/of op de website van het agentschap. Het zijn gegevens die relevant zijn om de informatie te kunnen linken aan de persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de organisatie van de kinderopvanglocatie.
De naam en het adres van de kinderopvanglocatie wordt bekend gemaakt in functie van het informeren van de (toekomstige) ouders.
Dat er een aanmaning is, het soort bestuurlijke maatregel en de status van de reactie hierop van de organisator is een belangrijk gegeven om de doelstelling te realiseren en de (toekomstige) ouders te informeren.

Meer gedetailleerde informatie over de vastgestelde inbreuken die aanleiding hebben gegeven tot de maatregel zal ook worden bekend gemaakt. Opdat de ouders zich een volledig beeld zouden kunnen vormen van de kwaliteit van de kinderopvang, is het immers noodzakelijk te weten om welke soort inbreuk het gaat (gaat het vb. om een inbreuk op de fysieke integriteit van een kind, of om een lichtere soort inbreuk?). Het feit dat wordt aangegeven om welke inbreuk het gaat, maakt de bekendmaking van de bestuurlijke maatregel (nog) proportioneler. De inbreuken worden alleen bekend gemaakt indien het agentschap overgaat tot handhaving.
Ook de meldingen die aanleiding hebben gegeven tot opstart handhaving worden bekend gemaakt. Zorginspectie en het agentschap zijn zich ervan bewust dat omzichtig moet omgesprongen worden met de publicatie van meldingen. Deze zijn zeer divers en moeten onderzocht worden alvorens ze kunnen bekend gemaakt worden. Vandaar de keuze om deze enkel bekend te maken indien ze aanleiding hebben gegeven tot opstart handhaving.
We verduidelijken hier ook dat er niet zal vermeld worden van wie de melding uitging.

Informatie over de vastgestelde inbreuken kan in sommige gevallen ook beschouwd worden als informatie van persoonlijke aard. Als het een kleine opvangvoorziening betreft is het immers niet uitgesloten dat uit de omschrijving van de inbreuk informatie wordt vrijgegeven over het gedrag van een identificeerbaar persoon of dit in zekere mate een waardeoordeel over die persoon inhoudt. Bij de bekendmaking moet er dan worden over gewaakt dat deze informatie niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het privéleven van de betrokkene.

Paragraaf 3 geeft de Lokale Loketten Kinderopvang de mogelijkheid om voor de uitoefening van hun decretale taken de vermelde gegevens te verwerken en publiceren, om toekomstige ouders via alle kanalen zo goed mogelijk te informeren.

de bepaling die de rol wijzigt van het lokaal loket kinderopvang en de bepalingen die de terminologie gezinsopvang/groepsopvang schrappen op niveau van het decreet die op een latere datum zullen in werking treden, met name op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering en uiterlijk op 1 januari 2026. De bepalingen die betrekking hebben op het beleidsvoerend vermogen zullen in werking treden op 1 januari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Lokale Loketten Kinderopvang maken enkel de basis identificerende informatie bekend met betrekking tot de organisatoren en kinderopvanglocaties die relevant zijn voor hun opdrachten.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten

Artikel 20.
Bevat een wijziging aan het decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse activiteiten om de bepalingen inzake het uittreksel strafregister in overeenstemming te brengen met het decreet van 3 juni 2022 houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.

Artikel 11 van het decreet van 3 mei 2019 bepaalt dat het agentschap een kwaliteitslabel toekent aan de organisator van kleuteropvang die dat kwaliteitslabel aanvraagt en die voldoet aan kwaliteitsvoorwaarden. Dit label is niet verplicht, in tegenstelling tot de vergunning voor de kinderopvang van baby's en peuters. Dat betekent dat er ook kinderen buitenschools opgevangen worden in een voorziening zonder label.

Voor alle voorzieningen evenwel, dus zowel deze met als deze zonder label, is nu het nieuwe decreet van 3 juni 2022 van toepassing. Dat impliceert onder meer dat:

- De organisator bij de aanstelling van elke nieuwe medewerker het goed en zedelijk gedrag moet controleren, dat minstens een onberispelijk gedrag in de omgang met minderjarigen inhoudt;
- Betrokkene met het oog op die controle een uittreksel voorlegt dat maximaal één maand oud is (zie artikel 3, tweede lid);
- De controle uitzonderlijk opnieuw kan worden uitgevoerd voor een medewerker indien daar een gegronde indicatie voor is (zie artikel 3, vijfde lid);
- De organisator het uittreksel niet kan bewaren (zie artikel 5, §2, tweede lid).

Gezien het label impliceert dat er bepaalde kwaliteitsvoorwaarden vervuld zijn, wordt aanvullend aan het decreet van 3 juni 2022 bepaald dat de organisator ook over een uittreksel op naam van de rechtspersoon moet beschikken. Maar in tegenstelling tot voor baby's en peuters wordt geen periode bepaald (van vb. drie jaar) waarna er terug een controle moet gebeuren, gezien er bij het label voornamelijk doelbepalingen zijn opgelegd, waarbij de verantwoordelijkheid en inschatting heel sterk ligt bij de organisatoren.

Artikel 21.
Het decreet zal in werking treden op de tiende dag na de publicatie ervan in het Belgisch staatsblad, met uitzondering van de bepalingen die betrekking hebben op